

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X.

Ljubljana, 10. marca 1938.

Štev. 10.

Danes:

**Skrivnostna dama —
vzrok Ednovega odstopa**

(Gl. str. 6)

Čas je, pravijo, dober učitelj;
nesreča je le, da ubija svoje
učence.

Hector Berlioz
francoski skladatelj
(1803—1869)

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Telefon št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.993. — NAROČNINA: za 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 3/4 leta 60 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnine je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpna petstina vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 65 milimetrov) din 7.—. Med oglasi stane vsaka polna vrstica din 4'50.—. Notice: — vsaka beseda din 2'—-. Mali oglasi: vsaka beseda din 0'50.—. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

USODA ČEBEL

NAPISAL
ANDRÉ MAUROIS

Panji so stali ob robu majhnega gozda; ko sem jih opazil, sem se radovedno nameril bliže.

»Pazite,« me je tedaj živahno opomnil lastnik čebel, »nikdar ne stopajte v smer njihovega leta. Ostanite ob strani, nekoliko v ozadju in jih rajši lepo opazujte!«

»Zakaj?« sem dejal. »Ali so mar lude?«

»Ravno tako kakor bi bili nejevoljni ljudi vi, če bi obloženi s težkim tovorom hoteli v hišo z ozkimi vrati, pa bi trdovratno zastavljali pot zijaleti velikan Čebele so sicer skoraj zmehom do vseh, ki spoštujejo njihovo delo, miroljubne in krotke; toda sem in tja imajo, kakor sleherni še tako moder narod, trenutke slabe volje. Ko čveho detelja, lipa ali vrba, imajo delavke skrb in dela čez glavo; v času, ko prične pa med kopneli, se le izogibati njihove razdražljive besnosti.«

»Mi ljudje,« sem dejal, »imenujemo takšno zadevo gospodarsko krizo. Kako si pa pri čebelah pomagata?«

»Treba je zapreti vratca čebelnjakov in čakati. Vzcvetele bodo druge cvetlice, kriza bo prešla, samo če ni v čebelnjaku kakšnega slabotnega panja, ki bi vdihnil čebelaroparicam nevarne ideje, da je boljše bojevali se kakor delati. Ako gojite čebele, pazite, da so vsi panji dobro zavarovani, oboroženi s stražami in zbrani okrog svoje kraljice. Panj, ki ga zanemarite, postane namreč takoj plen sosedov; a kadar se v čebelnjak vgnezdijo razvada ropanja, je skoraj sleherni čiščenje bob ob steno. Čebele, ki je samo enkrat pokusila naropani med, postane požrešna kakor tiger, ki se je nažrl človeškega mesa.«

»Da, da, med, ki si ga nepošteno pridobiš, nikoli ne hasne.«

»Ljubi moj, rad bi videl, kako dolgo bi propagiral svojo modrost iz pregovora, če bi moral obiskati sto cvetlov detelje, da bi nabral samo en tvor, in če bi hkrati odkril, da si v treh založajih lahko potolažiš lačni želodec na stroške drugega.«

»Ali po slabih skušnjah vsaj spoznamo nevarnosti vojne med panji? Ali se kdaj tolikani spamejujejo, da zaslužijo vnaprej neizogibne posledice takšnih vojn?«

»Čebele kakor vsi drugi narodi na svetu, se zunaj svojega panja ne umaknejo drugemu kakor sili. Kako naj bi jih skušnje izmodrile? Njihovo življenje je kratko. Delavka na primer živi polehi tri do štiri mesece; pozimi nekoliko dalje, do trenutka, ko ji dá brstenje pomladi priložnost, da vzredi nov rod. Med tem kratkim časom pa gara in dela brez prestanka. V maju in v juniju hrani zarod; ko doraste, pa brez nehanja leta po poljih in drevesih in išče cvetnega prahu. Proti koncu poletja jo lahko vidiš kako se vsa izčrpana, z onemoglimi krili plazi proti panju. V septembru pa vsa zgarana umre.«

»Zares je tako, o mačeha narava!« sem zaklical. »Kako krut je svet! O prečudno vesoljsvo! Ta mala bilja, ki tako živo letajo nad nami, čakajo samo eno sezono; v tej dobi med rojstvom in smrtjo garajo brez prestanka; v svoje delo vložijo vse svoje moči, tako da prezgodaj umro. In vse to samo zato, da vzrede mladino, ki je ne bodo nikoli videle, in da obogatijo gospodarje panjev... Kakšno borbo življenja!«

»Prav kakor naše,« je dejal čebelar.

ČETRTI MOSKOVSKI PROCES

Kdo ima prav: tisti ki trde, da so obtoženci nedolžni,
ali pa tisti, ki mislijo, da se je Staljinu zmešalo?

V Ljubljani 9. marca.

To kar se zdaj že v četrto v pičlih dveh letih dogaja v Moskvi, je preveč skrivnostno, da bi mogli odpraviti zgolj z označbo političnega procesa. Fanatični pristaši Staljinu bodo seveda ruskemu diktatorju dali prav; na tihem se bodo pa vendarle izpraševali, ali je res vse tako, kakor pišejo in zatrjujejo pravoverni boljševiki, kajti nikomur, kdor z lastnimi možgani misli, ne more prav iti v glavo potek moskovskih razprav. Fanatični sovražniki Staljinu bodo pa kajpada Staljinu proglasili za novega Nerona, le še okrutnejšega od rimskega cesarja, in najbrže tudi bolj norega; a tudi oni se bodo na tihem izpraševali, ali nemara sovjetski diktator vsaj dejansko nima prav, če so že njegove metode za kulturno in civilizirano Evropo nepojmljive; kajti februarški dogodki v Nemčiji so nedvoumno potrdili, da je bil n. pr. lani usmrčen maršal Tuhačevski v stikih z nekaterimi nemškimi generali in da je bil s sedanjega ruskega stališča res veleizdajalec.

Na vprašanje, ali so obtoženci res kovali zaroto proti sedanjemu sistemu v Rusiji, ali so pa procesi proti nekdanjim graditeljem Sovjetije zgolj sad Staljinovega sadizma, bi se zato po naši sodbi

Maksim Gorkij,

predlanskim umrli ruski pisatelj, ki naj bi ga bil obtoženi dr. Levin zastupil.

dalo z nekoliko večjo verjetnostjo odgovoriti Staljinu v prid; menimo, da obtožnice ne morejo biti docela iz trte izvite. Drugo vprašanje je, ali so preiskovalne metode ruske justice evropske ali azijske; na to vprašanje odgovor ne bo težak, čeprav s tem se zdalec ni rešen problem skrivnostnega samoobtoževanja obtožencev in njihovega priznavanja na debelo. Tretje vprašanje je, ali je Rusiji spričo današnjih političnih razmer v Evropi in na Daljnem Vzhodu v korist, da si že dve leti privoščuje luksuz takšnih senzacijskih političnih procesov; po našem tudi na to vprašanje odgovor ni težak.

Podrobnosti sedanjega procesa so sicer s tega ali onega stališča zanimive, vendar nam prostor ne dopušča, da bi se spuščali vanje. Mislimo, da bomo svojim bralcem bolj ustregli, če jim bomo namesto tega rajši postregli z nekaterimi splošnimi podatki o zadnjih štirih političnih procesih v Rusiji.

1. veliki veleizdajalski proces se je vršil od 19. do 24. avgusta 1936. Pred sodiščem je stalo 16 obtožencev in vseh 16 je sodišče obsodilo na smrt, ker jih je spoznalo krive, da so s Trockim kovali zaroto proti Staljinovi vladavini in proti Staljinu samemu.

Obtoženci so bili: Zinovjev, Kamenjev, Smirnov, Oiberg, Guzman, Bernan, Jurnij, Natan Lurij, Mojzes Lurij, Turvanjanin, Eric David, Dreiser, Remgold, Ejdekimov, Ba-

Dr. Hodža,

predsednik češkoslovaške vlade, je v petek odločno in samozavestno odgovoril Hitlerju, da si CSR ne bo dala po nikomer diktirati tuje volje.

kajev in Mračkovskij. Ustrelili so jih 25. avgusta 1936.

2. proces, od 23. do 29. januarja 1937. Obtožba: veleizdaja, vohunstvo, pripravljanje terorističnih dejanj.

13 smrtnih obsodb: Pjatakov, Boguslavskij, Dronis, Muralov, Sestov, Lifstis, Serebriakov, Kmazev, Arnold, Graš, Pušin, Turok in Ratajsak. Ustrelili so jih 30. januarja 1937.

Tri obsodbe na desetletno ječo: Radek, Arnold, Sokolnikov.

Ena obsodba na 8 let ječe: Šolov.

3. proces, 12. junija 1937. Obtožba: vojaška veleizdaja.

8 smrtnih obsodb: maršal Tuhačevskij in generali Jakir, Uborevič, Kork, Ajdeman, Feldman, Primokov in Putna. Ustrelili so jih še isti dan.

4. proces, ki se je začel 2. marca 1938. Obtožba: vohunstvo, pripravljanje terorističnih dejanj, umor pisatelja Gorkega, sokrivanja pri umoru Kirova.

Pred sodiščem stoji 21 obtožencev. Najglavnejši so:

Rikov. — Rojen 1. 1881., kmetski sin, prvi komisar za notranje zadeve, član prvega »Politbiroja« komunistične stranke skupaj z Lenjinom in Staljinom; z letem je nastopil proti trockistični levici in je veljal za Lenjinovega naslednika. Od Staljinu se je ločil leta 1928.

Buharin. — Rojen 1. 1888. kot učitelj sin, boljševik od vsega začetka, ravnatelj uradnih »Izvestij«, član prvega »Politbiroja«. Nastopil je proti opoziciji Trockega in Zinovjeva, toda 1. 1928. se je ločil od Staljinu.

Rakovskij. — Rojen 1. 1878. Lenjinov tovariš. Predsednik ukrajinske

vlade in pozneje poslanik v Londonu in Parizu.

Krestinskij. — Rojen 1. 1883., član stranke od 1. 1903. Do leta 1921. komisar za pravosodje, pozneje poslanik v Berlinu. Nekoč desna roka Litvinova in skupaj z Rakovskim poslednji še živeči član nekdanjega trockističnega bloka. Ker sta se 1. 1927. pridružila Staljinu, sta si rešila glavo do danes.

Jagoda. — Rojen 1. 1891., član stranke od leta 1907. Član predsedstva Čeke do leta 1925., potem podpredsednik GPUja in 1. 1934. komisar za notranje zadeve.

Med sedanjimi obtoženci sedi bivši predsednik sovjetske vlade (Rikov); bivši predsednik komunistične internacionale (Buharin); 2. bivša ljudska komisarka (ministra; Čerkov in Grinko); 2. bivša veleposlanika (Rakovskij in Krestinskij); 2. bivša poslaniška svetnika (Besonov, v Berlinu; Rozen-gole, v Londonu); bivši šef GPUja (Jagoda); bivši šef posebnega oddelka GPUja (Bulanov; šef oddelka za nadziranje trockistične opozicije); bivši predsednik beloruske vlade (Šarango-vič); bivši šef komunistične stranke za azijsko Rusijo (Ikramov); 3. bivši agentje GPUja (Ivanov, Zubarov in Zelenski); 5. učenjakov (Pletnjev, predsednik moskovskega zdravniškega društva, specialist za srce svetovnega

Jagoda,

nekdanji član predsedstva Čeke, pozneje podpredsednik GPUja, se mora zdaj zagovarjati zaradi zarote proti Staljinu.

slovesa; Maksimov, uradni zdravnik v Kremlju; Kazakov, ravnatelj zavoda za metabolismem (preosnovo); Levin, zdravnik na kremeljski kliniki, in zdravnik Vinogradov, in bivši tajnik pisatelja Gorkega (Kriukov).

Zanimiv je še tale pregled: Kaj se je zgodilo s člani prvega

Hitler v Srednji Evropi

(Po londonskem Daily-Herald)

»V Nemčiji morajo biti združeni vsi Nemci...«

Avstrija ima 6.500.000 nemških govorečega prebivalstva, češkoslovaška 3.300.000, Poljska 884.000, Ogrska 478.000, Jugoslavija 513.000 in Danska 40.000. V Italiji pa živi 300.000 nekdanjih avstrijskih Nemcev. (Gl. članek na 6. strani današnje številke.)

Polkovnik Beck,

poljski zunanji minister, se mudi te dni v Rimu na uradnem obisku. Pišejo, da ima nalogo izposlovati pri Italiji, da bi se Poljska kot peta »velesila« pridružila na novo snujocu temu se paktu štirih velesil.

»Politbiroja« komunistične stranke, ki je pripravil in izvedel oktobrsko revolucijo leta 1918?«

1. Lenjin. — Umrli leta 1924. Njegovo balzamirano truplo počiva v stekleni rakvi na Rdečem trgu v Moskvi.

2. Zinovjev. — Ustreljen 25. avgusta 1936.

3. Kamenjev. — Ustreljen 25. avgusta 1936.

4. Trockij. — V izgnanstvu od leta 1929.

5. Kirov. — Umrli 1. decembra 1934.

6. Tomskij. — Samomor 23. avgusta 1936.

7. Rikov. — Stoji pravkar pred moskovskim sodiščem.

8. Buharin. — Stoji pravkar pred moskovskim sodiščem.

9. Staljin. — Glavni tajnik komunistične stranke, pravi in edini gospodar današnje Rusije.

Kolikor imen, skoraj toliko dokazov za starodavno resnico, da vsaka revolucija požre svoje očete.

Observer,

O drugih dogodkih preteklega tedna
glej »Politični teden« na 2. strani.

Glasovi časopisja

Moskovski proces

CEUVRE, Pariz (glasilo vladnih radikalov): Sodba sama ne bo tisto, kar nam ne gre v glavo; v glavo nam ne gredo priznanja (obtožencev).

Goeringov govor

DAILY TELEGRAPH, London (konzervativen): Goeringove besede so prikrita grožnja proti češkoslovaški.

TIMES, London (neodvisen, konservativno usmerjen list): Mesto v Goeringovem govoru, ki omenja 10 milijonov Nemcev zunaj rajhovskih meja, je napravilo na marsikaterega nevtraleca v Berlinu mračen vtis.

NARODNI POLITIKA, Praga (neodvisen list): Goering govori o 10 milijonih Nemcev, torej ima v mislih tudi naše Nemce. Berlin nas spet straši z nemškimi letalstvom, ki bo brez usmiljenja uničilo sovražnike. Samo po sebi je razumljivo, da morata biti za uničenje nasprotnika dva činitelja: eden, ki napade, in drugi, ki se da uničiti. CSR gotovo ne bo drugi. Zanesemo se na same sebe: naši letalci so odlični in odlična je naša letalska obramba. Razen tega se pa popolnoma lahko zanesemo na svoje zaveznike: njihovo letalstvo stoji na svetovni višini.

Hodžev govor

CEUVRE, Pariz (glasilo vladnih radikalov): Hodžev govor je v Berlinu osupil. Pričakovali so, da se predsednik čsl. vlade ne bo odločno postavil po robu slehernemu nemškemu vmešavanju v čsl. notranje zadeve. V poučenih nemških krogih prevladuje zato mnenje, da se bo Nemčija poslej le z velikimi težavami mogla »infiltrirati« v češkoslovaško notranjo politiko, in še to šele tedaj, ko bo Avstrija že docela v njeni oblasti.

Naš tovariš, urednik
HUGO KERN
se je poročil
z gospodično
VITO CROBATHOVO
Vso srečo mu želi v zakonu
„DRUŽINSKI TEDNIK“

SREČA je opotečala, pravi pregovor in menda bo res.

Te dni se vrši v Ljubljani veliko žrebanje državne razredne loterije. Že teden dni prej je vladalo zanj veliko zanimanje in med tistimi, ki so imeli v rokah »potečo srečo«, je kar vršalo. Sosed se je zaupno pogovarjal s sosedom, prijatelje so se spodbujale med seboj in hrabrile druga drugo.

Že koj prvi dan navsezgodaj me je na cesti ustavila gospa srednjih let. V roki je stiskala srečko in me je povprašala po Trgovskem domu. Ker sem imela isto pot, sem ji rade volje ustregla in ji pokazala stopnice, držeče v hram »boginje sreče«. Smehljajočih se oči in sijočega obraza se mi je zahvalila in kljub precej obilni postavi je gibčno odbrzela na vrh.

Čez dva dni sem še sama iz rado-vednosti stopila gledat, kako je prav za prav na takemle žrebanju. V dvorani so kakor v gledališču ali v kinu sedeli »srečolovci«, pobožno gledali na oder in napeto poslušali. Tudi sedeli so nekam napeto, prav kakor na trnju. Drugače je bilo čisto tiho, le izza dolge mize so gospodje nazn- njali poslušalcem izrečane številke, ki sta jih dva fantiča z zavihanimi rokavi jemala iz »kolesa sreče«. Zdelo se mi je, kakor bi prišla v molit- nico...

Marsikomu je srce utripalo v pričakovanju, in verjetno je, da so marsikoga tudi ponoči preganjale moreče misli. Nič čudnega, saj je pol- hlep po denarju vsakomur prirojen. Zdaj potekajo že zadnji dnevi in ljudje se zmerom prihajajo v »molit- nico« z velikim upanjem v srce in trepetaje čakajo, ali se jim bo sreča nasmešnila ali jih bo pa prezrla in šla z zavezanimi očmi mimo njih. Mnogo jih je že skoraj obupalo, marsikoga je sreča obiskala, večina pa še zmerom trdno upa v glavni dobitek, če so se jim že mali tisočaki izmuznili. Upanje je pol življenja — če ne bo to pot »glavnega«, bo pa drugič!

Kronistka.

Politični teden

V Narodni skupščini je notranji mi- nister dr. Korošec podal ekspozé o političnem stanju v državi. Poudaril je, da je proračun notranjega mini- strstva za 62 milijonov dinarjev višji od sedanjega, in dejal, da ni v rav- nanju vlade nobene osti proti Hrva- tom. Večina Narodne skupščine je proračun sprejela. — Vojni minister general Marič je v svojem ekspozéju v Narodni skupščini dejal, da bodo bodoče vojne možganske vojne. Prora- čun vojnega ministrstva znaša 2772 milijonov din. Narodna skupščina ga je z večino glasov sprejela. — Po po- ročilu z občnega zbora Rdečega križa v Ljubljani je Slovenija plačala do- slej za Rdeči križ 2.770.000 dinarjev, prejela pa 3.374.000 dinarjev. — Po daljšem bolehanju je na Jesenicah umrl Miha Čop, upravnik carinarnice. Pokojnik je bil vnet planinec in eden izmed prvih borcev za jugoslovansko svobodo.

Umrl je v Rimu italijanski pesnik in prerok fašizma d'Annunzio. Poko- pali so ga na državne stroške. — Vse nemške konzulate v Sovjetski Rusiji kakor tudi ruske konzulate v Nemčiji mislijo zapreti. — V Moskvi se vrši velikanski proces proti trockistom. Sovjetski listi zahtevajo za vse obto- žence smrtno kazen. Tudi polarni raz- iskovalec Papanin, ki so ga šele pred kratkim rešili smrti, zahteva za vse smrt. Obtoženci za čudo vse prizna- vajo. — Letos bo izdala Anglija za oboroževanje 343 milijonov funtov ali okrog 85 milijard dinarjev. V petih letih bo izdala za oboroževanje 360 milijard našega denarja. — Francove čete so hudo bombardirale Madrid. Republikanci so v bitki pri Cartageni potopili Francovo križarko »Baleares«. — Poljski zunanji minister Beck je te dni prišel na uraden obisk v Rim. Doživel je zelo slovesen sprejem. — Predsednik češkoslovaške vlade dr. Ho- dža je imel pretekli petek velik zu- nanje-politični govor. Poudarjal je, da je CSR za sodelovanje z vsemi, ki so za mir, znala bo pa tudi odločno od- biti vse napade na svojo samostojnost in neodvisnost. Svoje razmerje do nemške manjšine bo češkoslovaška uredila sama in odklanja vsako tuje vmešavanje. — Za nadaljnje oboro- ževanje bo Francija razpisala notranje posojilo dvajset milijard frankov. — Nemškega pastora Niemöllerja, biv- šega kapitana nemške podmornice, je te dni berlinsko sodišče obsodilo na 7 mesecev ječe, češ da je rovaril proti hitlerizmu. Čeprav je kazen že odse- del s preiskovalnim zaporom, so ga vnovič zaprli, in sicer »iz varnostnih razlogov«; to pot v koncentracijsko

Kronika preteklega tedna

taborišče. — Pretekli torek je govoril maršal Goering o nemškem letalstvu. Dejal je, da nemška letala niso za parado, ampak so najhujše vojno orožje. V isti sapi je nemški maršal omenjal 10 milijonov Nemcev, ki jim zunaj rajha »silo delajo«.

Drame in tragedije

d Ker ni mogla v hotelu plačati računa, je hotela v Somboru skočiti v vodo 37letna ločenka Ema Koranjava iz Novega Vrbsa. V zadnjem trenutku jo je rešil hotelski vratar. Na po- liciji je obupanka dejala, da se je pred kratkim ločila z možem in da je prišla v Sombor iskat dela, pa ga ni našla.

d Ker mu ni povedala, da pojde na gostijo, se je obesil 25letni tesarski pomočnik Karel Koren z Morja pri Framu. Dekletovo ponašanje ga je ta- ko potrla, da se je najprej pošteno napil, potem je pa segel po vrvi. Karla je našla mati. Začeli so ga obu- jati z umetnim dihanjem, a bilo je že prepozno.

d Zaradi nesrečne ljubezni se je zabodel s kuhinjskim nožem 25letni Ludovik Fonda z Gomilkega. Ker se ni dobro zadel, se je hotel še ustre- lit, a revolver je bil prazen. Kmalu nato se je okrvavljen zgrudil in ko so ga prenesli v posteljo, je takoj izdih- nil. Nekaj dni nato si je njegovo dekle prerezalo žile na roki. Nezvestnost so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

d V hlevu se je obesil v Ljubljani nezaposleni 33letni delavec Henrik Lešnik iz Puhlija. Samomor je bržkone naredil v duševni zmedenosti, ker se je prej do nagega slekel.

Naš napredek

n Reko Vrbsa bo banska uprava vr- baske banovine začela v kratkem re- gulirati. Začeli bodo tam, kjer je ob povodnih prizadejala največ škode. Zlasti bodo regulirali ves spodnji tok Vrbsa, za kar je pripravljenih že več milijonov dinarjev.

n Nov savski most nameravajo zgra- diti v Sremu iz materiala starega že- lezniskega mosta pri Zagrebu, ki ga bodo v kratkem podrl, ko bodo do- gradili novega. Novi savski most bodo zgradili blizu Brčkega.

n Velik Trgovski dom bodo kmalu začeli zidati v Smederevu. Blagajna trgovskega združenja je zanj že od- rinila 300.000 dinarjev.

n Velike sklade krede so odkrili v vasi Komanicah blizu Mionice. Kreda je čisto bela, da jo bodo lahko upo- rabljali za šolo.

Nesreče

č Cel vagon nafte je zgorel v tek- stilni tovarni »Menič« v Starem Be- čeu. Požar je izbruhnil zaradi ne- pazljivosti tovarniških delavcev. Škodo cenijo na 50.000 dinarjev. Smrtno- nevarne poškodbe je dobil delavec Živko Stojšič.

č Z vrelo juho se je poparil enoletni sin posestnika Petra Avguščina iz Do- brovcev pri Hočah, ker ga je služkinja pri kosilu posadila zraven sebe na stol. Čez pet dni je otročiček umrl.

č Kup smrekovega dračja je začel goreti na Gaberniku pri Zgornji Pol- skavi. Ogenj je zajel hlev posestnika Ivana Rebernaka, nato se je razširil na gospodarsko poslopje in odondod na hišo in gospodarsko poslopje Re- bernakovega sosedu, posestnika Janeza Golenca. Posestnika trpita veliko škodo. Ogenj je potaknila zlobna roka.

č Z drugega nadstropja je padel v Ljubljani 14letni dijak Jože Petrin iz Podboršta pri Komendi. Fant se je svojemu tovarišu skril za zaveso od- prtega okna in ko ga je le-ta našel, ga je to tako presenetilo, da je omah- nil in padel na dvorišče. Reševalci ga takoj prepeljali v bolnišnico. Nje- govo stanje je smrtnonevarno, kajti pri padcu je dobil hude notranje po- škodbe in si je zlomil hrbtenico.

č Dve hudi nesreči sta se pripetili te dni v Kranju. V kanalizacijskem jarku se je odrgel težak kamen in padel na glavo delavcu Ivanu Jenku s Primskovega. Drugi dan je pa eksplo- dirala mina in je ves naboj vrgla v obraz 52letnemu delavcu Jožetu Zu- panu, očetu štirih nedoraslih otrok. Jenko se zdravi v domači oskrbi. Zu- pana so pa takoj prepeljali v ljublan- sko bolnišnico.

č Ravnotežje je izgubil 72letni Ma- tija Tolar, upokojenec Kranjske in- dustrijske družbe na Jesenicah. Po strmem klancu se je vračal iz Radeč proti domu in se je skotalil po str- mini. S hudimi ranami na glavi so ga zjutraj našli mrtvega.

č Hiša se je zrušila nad 32letno po- sestnikovo ženo Angelo Pirčevo iz Rov pri Zagorju. Po vsem životu je dobila hude poškodbe. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

č Na kuhinjski nož je padel neza- posleni 27letni Ludvik Praprotnik iz Zgornjega Loga pri Litiji. Fant se je

bil sprl z domačimi, pograbil nož in odhitel iz hiše. Pri tem se je spotaknil in tako nesrečno padel, da se je nasa- dil na nož. Nevarno ranjenega so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Praprotnikova tragedija je tem večja, ker je poročen in ima otroka.

č Napolj gluhega in slepega berača Ivana Kolarja iz Maribora je na že- lezniskem prelazu v Rušah povozil osební vlak. Zlomilo mu je obe roki in nogi in ga vrglo po progi. Kolar je dobil tudi nevarne notranje po- škodbe. Prepeljali so ga sicer v mari- borsko bolnišnico, a je že drugi dan izdihnil.

Nevsakdanjosti

* V nekaj letih zakona je svojemu možu petkrat zlomila roke Manda Ko- pičeva iz Babine Grede pri Vinkovcih. Že prvi medeni mesec mu je zlomila desnico in ga pri vsaki priložnosti pretepala. Ko so ji moža odpeljali v bolnišnico, je dejala, da mu bo levo roko še enkrat zlomila, da bosta obe roki zadovoljni.

* V past se je ujela stara volkulja na Ljubljanskem vrhu nad Vrhniko. Lovski čuvaj Ivan Cankar je nastavlil past kunam, ujela se je pa le volkulja. Ker je bila zver pretežka, da bi jo odnesel v dolino, jo je na mestu odril in odnesel kožo na Vrhniko. Žival se je najbrže pritepla iz kočevskih gozdov.

* Svojo nevesto je zapustil pred oltarjem 35letni vdovec Valentin Dolic iz Višnjice pri Ivancu. Čeprav so ga svatje in duhovnik pregovarjali, naj nikar ne dela sramote, se jih je mo- žakar otresel in je dejal, da se ne mara poročiti z nevesto, ki so mu jo vsilili sorodniki. Na nevestinem domu so že pripravili veliko gostijo, zato so svatje odšli domov in so se brž lo- til pripravljenih dobrot.

* Loterijska sreča se je nasmešnila staremu svetilniškemu čuvaju v split-

upokojena učiteljica Roza Pirkovičeva; Fran Jeraj, upokojeni ravnatelj v pokoju; 80letni posestnik in tovarnar Peter Kosler; upokojeni poštni urad- nik Josip Medved; Neža Potokarjeva, vdova čevljarskega mojstra. — V Mariboru: 59letna Ivana Pečniko- va, žena upokojenega železničarja; 28letna Jožeta Zunkovičeva, krznarje- va žena. — V Monsu pri Bruslju (Belgija): 29letni rudarski tehnik Mi- chael Glaesener. — V Mošnjah: 58letni oskrbnik Jurij Logar. — Na Pretržu pri Moravčah: Ivana Ma- lova, roj. Pelcova. — V Prevaljah: Ivan Pučelj, železniški upokojenec v Farni vasi pri Prevaljah. — V Za- logu pri Novem mestu: Martin Mi- šič. — Zalujočim naše iskreno sožalje!

Po krivih potih

p Mesec dni starega otroka je naj- prej zadavila, potem mu je z nožem prerezala vrat, ga zavila v časopisni papir in ga vrgla na travnik v Pail- luki v Beogradu neznanu detomorka. Policija brezsrčne matere še ni našla.

p Za 10.000 dinarjev je osleparil Jože Guzelj iz Ladje pri Medvodah neko žensko v Ljubljani. Z ukradenim denarjem je pobegnil na Hrvatsko, kjer je denar v dveh dneh zapravil v družbi raznih ženščin. Zagrebška po- licija ga je prišla v Sesvetih pri Za- grebu in ga je izročila ljubljanskemu sodišču.

p Svojo gospodinjjo, 53letno premo-žno posestnico vdovo Ano Šmitovo iz Krnjaje blizu Sombora, je napadel njen hlapec, jo oropal, potem ukra- deni denar zapil in se nato obesil. Šmitovo je našel vso razmesarjeno v sobi njen sin, ko je prišel k njej na obisk. Hlapec so drugi dan našli obe- šenega v gozdu.

p Za ukradenih 248.000 dinarjev je mariborsko sodišče obsodilo 29letno tekstilno delavko Elzo Bachovo na tri

Kolesa prvovrstnih znamk, rabljena in nova, ter Sivalne stroje po neverjetno nizkih cenah dobite le pri PROMET (nasproti Križanske cerkve).

skem pristanu. S četrtninsko srečko je zadel 75.000 dinarjev. Veliko srečo je imel tudi 80letni Rade Stojanović iz okolice Sanskega mosta. Za 1.000 di- narjev je prodal kos njive in si je kupil srečko. Nekaj dni nato je zadel 15 tisočakov.

* Izreden spomin ima 4letni Hakija Vukalić iz Naprija blizu Sanskega mo- sta. Otrok ve za vse prestolnice na zemlji in za vsako posebej pove tudi število prebivalcev. Natanko ve, koliko km² merijo vse evropske države. Otroka so izpraševali strokovnjaki in so ugotovili, da razumsko prekaša vsa- kega 14letnega fanta. Telesno pa ni dobro razvit.

* Od gladi in žalosti je poginil pes pokojne vdove Dukače Lukajev iz Stare Kanjize na grobu svoje gos- podinje. Nekaj dni po stariknem po- grebu je grobar našel psa mrtvega na grobu.

Osebnosti

o Poročili so se: V Ljubljani: Hugo Kern, novinar in urednik »Dru- žinskega tednika«, in Vita Crobathova iz Kranja; Avgust Kolman, stavec Ju- goslovanske tiskarne v Ljubljani, in uradnica Mira Tomažičeva; inženir kemije Henrik Repič, obratovodja ke- mične tovarne »Salus d. d.« in abs. lur. Ema Milavčeva iz Ljubljane; Julij Vizjak, nameščeneec zavarovalnice »Croatia«, in Tina Jakobova iz De- vice Marije v Polju; Milo Gornik, na- meščeneec kina »Uniona«, in Olga Hedžetova. — V Robu pri Velikih Laščah: Trgovca Ivan Turk in Fran- ka Hudolinova. — Novoporočencem iskreno čestitam!

† Umrlj so: V Celju: 91letna upokojena učiteljica Terezija Koder- manova; 72letni upokojeni finančni nadpreglednik Josip Šotl; 91letna za- sebna Terezija Hüttigova, roj. Stey- skalova; 63letna zasebnica Marija Werdouscheggova. — V Ljubljani:

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dne- vernem kursu. — Vršj vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holan- diji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxem- burg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Za čistost jezika

Student

se je udomačil v nekaterih naših časnikih; *student* je menda prevč kranjski, da bi ga kazalo uporab- ljati. Zastran njega so si sicer — čudo čudovito! — edini vsi trije na- ši besednjaki, ki kaj veljajo: stari in solidni Pleteršnik, novi Slovenski pravopis in Glonarjev Slovar sloven- skega jezika. Toda to žal še ne po- meni, da bi moralo na to pristati tudi slovensko časopisje.

O belih nočeh

smo brali te dni zapeljivo kinema- togrfsko reklamo. Da bo še bolj drža- la, je njen avtor dodal še francoski izvirnik, ne sluteč, da se bo tako sam vjel v past. Težko bi si naš človek predstavljati bele noči, pa naj- bodo tudi v zasneženem Petrogradu; za Francoza, ki je bolj rafiniran krvi in kajpak tudi jezika, je stvar seveda drugačna. *Les nuits blanches* so namreč nič več in nič manj pa tudi nič drugega kakor *prečute noči*. Če bi bil prevajalec to vedel, bi bil lahko sestavil še vse zapeljivejšo re- klamo, kakor je za preprostega Ljub- ljancana belina petrograjskih noči...

»Vsega«

Po statističnem letopisu za leto 1936, ki je nedavno izšel, je imela naša država s 1. decembrom 1937. vsega 15.400.000 prebivalcev.

Tako smo brali pred nekaj dnevi v slovenskem dnevniku. Pri nas re- čemo vsega skupaj; Srbi in Hrvatí rečejo vsega — samo da jim to ne- kaj čisto drugega pomeni kakor naša fraza (namreč: samo). Naš vsega skupaj je pa v srbohrvaščini ukupno.

Za novo palačo bo potrebno vsega: 10.000 m³ gramoza, okoli 1 milijon kosov opeke raznih velikosti, 180 va- gonov cementa in 25 vagonov železa za armaturo.

To smo brali pa v nekem drugem listu, čisto druge kulturne smeri, pa je pisec kljub temu vsega napačno rabil. Vsega pomeni v gornjem stavku vsega mogočega, tega in one- ga; pisec je pa hotel reči vsega skupaj.

Oba primera dokazujeta, da se ne- kateri med nami pri pisanju premalo vživljajo v duha slovenščine in pre- več v duha srbohrvaščine, ali pa na- robe: oboje je jasnosti v kvar.

Dozdevno vreme

prerokujejo neke po stoletnem kote- darju. Toda vreme nikakor ni do- zdevno, temveč je zelo resnično, da, na svoj način celó hudo otipljivo (če n. pr. toča pada). Dozdeven: navide- zen, t. j. ne resničen. — Vremenski prerok je kajpak mislil na domnevno vreme.

Gogina vlada

je padla, smo brali v nekaterih na- ših dnevnikih. Ker je bil Goga možki, je mogla pasti samo Gogova vlada. (Prim. Matijev, ne Matijin; Jamov, ne Jamin; Bačev, ne Bačin, itd.)

p Krast sta šla, pa sta se ujela v mreže 24letni bivši trgovski pomočnik Peter Cvetič in 19letni Zivan Teodor- rović iz Sremskih Karlovcev. Vtiho- pila sta se v podstrežje bogatega tr- govca Milica in ko sta hotela oditi na delo, ju je opazil sluga in je na skrivaj stopil po policijo. Fanta sta začela bežati, a Teodorovića so na dvorišču prijeli. Kmalu nato so prijeli še njegovega pajdaša in oba vtaknili pod ključ. Nepridiprava sta imela pri sebi vse polno vlomilskega orodja.

p Zaradi trgovine z belim blagom so oblasti prijele Osmana Grgića, ka- varnarja v Zenici (Bosna). Prijavila ga je 16letna Anka Halojeva iz Sara- jeva. Dekletu se je upiralo ogabno življenje in je pobegnilo od svojega gospodarja. Moža so zaprli.

p Iz niške kaznilnice je pobegnil jetnik Milutin Dadić, ki ga je sodišče obsodilo na smrt. Oblasti so ga dolgo zaman iskale, te dni se je pa sam ja- vil kaznilnici in je dejal, da je pobe- gnil le zato, da bi videl mater.

p Več ko 30krat je vlomil v Zagrebu neki vlomilec. Čeprav mu je policija stalno za petami, ga doslej še ni mo- gla prijeti. Pred kratkim je vlomil pri posestniku Dehlerkim in ji je odnesel zlatnine in denarja za več ko 20.000 dinarjev. Oblasti upajo, da ga bodo kmalu izsledile.

p 2 leti je imel ženo zaprt v hlevu in jo je mučil s stradanjem kmet Stje- pan Munkaš iz Bezdana (Banat). Mož je namreč imel ljubico in se je hotel žene iznebiti. Revica je hirala od dne do dne bolj, kajti brezsrčni mož ji je dajal jesti samo enkrat na dan. Mun- kaša so zaprli.

Razno

r Na našem Primorju razsaja hu- da burja, v Dalmatinskem Zagorju je pa iznova zapadlo toliko snega, da so vsa pota zasnežena.

r Koristno za vsakogar. Kdo nima dela s svojimi hišami, pohištvo, glas- benimi instrumenti itd.? Kolikokrat je treba vse to prenoviti, polirati, da

Doben okus

je posebna prednost odva- jalnega sredstva Darmol. Vrh tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol.

Darmol dobite v vsaki lekarni

cej manjši. Prav tako je tudi izvoz rud in kovin precej nazadoval. Izvo- zili smo predvsem malo železa, mnogo manj smo pa izvozili tudi svinca, kro- ma, bakra, baysita, magnezita in cementa.

r Kakor juhi soli, tako je treba vsaki kavi dodati dobro mero »Pra- vega Francea«. Dodajte ga rajši malo več kakor premalo, zlasti, če jo pri- pravljate iz žitne kave. Pravi Francek izpopolni okus in aromo in naredi kavo bolj tečno.

r Po ekspozéju finančnega ministra g. Letice bo imelo novo proračunsko leto odslej 16 mesecev. Sredi letošnje- ga leta bodo začeli kovati nove kovan- ce po 10 par zaradi lažjega določanja cen monopolnim izdelkom. V promet bodo kmalu prišle nove vžgalice po 1 dinar skatlica

Konec dolgoletnega ugibanja

„Božanska“ Greta se moži — in sicer to pot zares

Poroka bo menda že drugi teden

Kaj pripoveduje francoski žurnalista o svojem srečanju s slavno igralko in njenim zaročencem dirigentom Stokowskim

(neD) Ravello, marca. Prvič v svojem življenju je menda slavna igralka Greta Garbo zavrnila vse predloge in poslušala samo klic svojega srca... prvič namreč živi z njim, ki ga ljubi, v isti hiši, pod isto streho, že dolgo so šušljali o Greti in o dirigentu Stokowskem kot o zaročencih, vendar pa tem govoricam ni bilo dosti verjeti, saj ljudje in reklama tako radi ženijo slavne osebnosti. Zdaj sta pa zaljubljenca sama potrdila te govorice. Za svoje zavetišče sta si izbrala Ravello, romantično gorsko vasico, oddaljeno 80 km od Neapolja. Tamkaj sta si za mesec dni najela vilo Cimbrone, last angleškega lorda Grimthorpa, ki je njun osebni prijatelj.

Slavni dirigent s svetloplavimi lasmi se večkrat sprehaja po ozkih cestah med rumenkastimi hišicami in med radovednimi pogledi 6000 prebivalcev te neznatne vasi. Greta si pa zdaj, ko je svet že zvedel za njeno zavetišče, nič več prav ne upa na ulico; rajši se sprehaja po velikem in prekrasem vrtu ali se pa sonči na terasi.

Vsemu svetu nakljub, županu in dvema prostovoljnima vojakoma na kljub, ki stojita pred vrati in odganjata radovedneže in fotografe, se mislita slavna zaljubljenca poročiti skrivaj, poleg se bosta pa vrnila v New York.

Romantičen sestanek »na koncu sveta«

To je bil res romantičen sestanek »na koncu sveta«. Treba je bilo ubožati toliko radovednežem! Dirigent Stokowski se je pripeljal 6000 kilometrov daleč naravnost iz New Yorka, in je takoj, ko se je izkrcal, pričel iskati primerno skritost. Izbral si je Ravello.

Ona se je pa pripeljala iz Stockholm. Dobila sta se v Monakovem. Odpotovala sta skupaj dalje v Rim, kjer sta se pa mudila samo nekaj ur. Najeta sta skromno hotelsko sobo.

Vendar nista mogla neopaženo mimo radovednega sveta. Neki nadzornik v spalnem vagonu je prebral Greta in potni list. Igralka pa v Rimu ni marala uradnih sprejemov, zato je naprosila neko hotelsko tajnico, da je oblekla njen plašč, nataknila njene neizogibne črne naočnike na nos in se pokrila z njenim klobukom. Tako preoblečena tajnica je najela sedež v nekem turistovskem avtobusu za ogled mesta.

»To ne more biti ona,« so stikali glave ljudje.

Ponoči sta Greta in Stokowski odpotovala z avtom in 24. februarja sta ob petih zjutraj prispela v Ravello. Vasi je še spala.

Snoči sem ju srečal. Najbrže je bil to njun zadnji sprehod, preden bo prišlo nad njiju vse tisto, kar ju bo utegnulo primorati, da si bosta poskušala drugo, še samotnejše skrivališče. Greta je bila oblečena v dolge, sive moške hlače in ogrnjena v površnik s privihanim ovratnikom. Imela je klobuk povezan z globoko na oči, ki so bile kajpak zakrite z neizogibni-

mi črnimi naočniki. Počasi je padal mrak. Držala sta se za roko kakor dva otroka.

Ko sta opazila, da se jima približujem, sta pospešila korake. Greta je zadnjih petdeset korakov do vile že skoraj tekla. Nekdo je glasbenika ustavil in mu povedal, da ga kliče telefon.

V hotelski telefonski celici se je slavni dirigent pogovarjal z nekim ameriškim glasom, ki je klical iz Filadelfije in je kakor neprijeten opomin donel čez Atlantik v to zakotno gorsko vasico...

Stokowski ničesar ne zanika

Pozdravil sem ga:

»Možster...«

»Najprej, kdo ste prav za prav?«

Ko sem mu povedal, se je pomiril in nasmešnil. Prišel je govoriti francoski, zelo hitro:

»Na počitnicah sem. Ničesar nimam povedati. Gospodična Garbo? In če ne bi bila ona... če bi ji bila samo tako zelo podobna?«

Nisem hotel omeniti, da so ugotovitve policijskega komisarja o potnem

mladega Chicqua med svoje najljubše in najbolj nadarjene učence.

Ko je André v četu svoje mladosti umrl, ga je mojster David sam postavil na prestol nesmrtnosti, ko je začel ob njegovih delih primerjati slike drugih svojih učencev. Če je kdo kakšno sliko lepo naredil, ga mojster David ni pohvalil z besedami »Dobro je«, ampak »To je Chicque!«, in kadar je grajal, je dejal samo: »To pa res ni Chicque!«

In tako je ime prezgodaj umrlega umetnika kot krilatica zaslovelo po vsem svetu in velja še danes kot mera dobrega okusa: francoski jezik jo je tudi sprejel v svoj slovar, kajpak nekoliko modernizirano in okrajšano kot »chic« (šik) in ne več »Chicque«.

Kaj kdo je in pije?

(X) Zeneva, marca. Zveza narodov je pred kratkim sestavila zelo zanimiv pregled prehrane posameznih narodov. Kakor pregled pove, pojedajo največ kruha na svetu Francozi, in sicer pride povprečno na vsakega Francoza 233 kg kruha na leto, v drugih deželah pa samo kakšnih 80 kg na osebo.

Največji »kofetarji« so pa Američani, saj popije sleherni Američan povprečno na leto 5 kg kave, prebivalci drugih držav pa samo poldrugo kilo. Pri pivu so dosegli prvo mesto Angleži, ki so s povprečno 65 litri v letu na osebo porazili Nemce, ki popijo povprečno »samo« po 58 litrov na leto.

Izjutraj seveda posebno pa zvečer:

Chlorodont-zobna pasta

listu njegove sopotnice razpršile sleherni dvom.

»Poslušajte: ali želite intervju o godbi, kinu, morda o italijanskih vtisih? Rad vam bom pripovedoval, a nikoli nisem govoril o svojih osebnih zadevah in tudi nikoli ne bom.«

»Oprostite, maestro: in govorice o vaši bližnji poroki?«

»O godbi in o kinu, zmerom. O vsem drugem nikoli.«

Odsel je v vasico. Vendar ni niti z besedico zanimal senzacionalne novice. In ena izmed treh služabnic, ki sem jo ujel v vasi in ki niti ne razume njune govorice, mi je dejala: »Videti sta tako zelo, zelo srečna...«

Jean Devau

Dvanajstletna zmagovalka Aljehina

(X) London, marca. Pri simultanki, ki jo je pred nekaj dnevi igral Aljehin v Londonu, se je šahovski mojster pomeril z osemnajstimi nasprotniki. 17 partij je dobil, osemnajsto je pa izgubil, in sicer ga je ugnalo komaj 12letno dekletce, Ellen Saundersova, ki velja na Angleškem za čudežnega šahovskega otroka.

150 let »chica«

Sedemnajst let je imel André Chicque, sin trgovca s sadjem, ko je pred 150 leti v Parizu umrl. Ta Chicque, čigar ime se nam je do danes ohranilo, čeprav samo v prenesenem pomenu, je bil učenec revolucijskega slikarja Davida. David je prišteval

Galantni hotelski ravnatelj

(nPI) Pariz, februarja. Neka angleška študentka se je pred kratkim mudila v Parizu in stanovala v enem najboljših pariških hotelov. Po vrnitvi je pa opazila, da ji je hotelsko ravnateljstvo draže zaračunalo sobo, kakor se je zanj pogodila ob prihodu. Ker je bila razlika precejšnja, je gospodična pisala hotelskemu ravnatelju in ga prosila, naj ji vrne vsoto, ki jo je po pomoti preveč plačala.

Kmalu nato je Angležinja dobila pismo, da bodo pomoto vsekako skusili popraviti. Dan po njenem povratku v London je pa že prispelo iz Pariza ekspresno pismo, hkrati z njim pa tudi majhen zavoj. Ko ga je gospodična odprla, je zagledala v njem krasno pariško škatlico za puder, zraven pa ček in na njem vsoto, ki jo je bila preveč plačala. Angležinja je bila tako vesela te pozornosti, da je v zahvalnem pismu hotelskemu ravnatelju objubilala, da bo priporočila njegov hotel vsem svojim prijateljem in znancem. (N. W. Journal)...

Kako dosežeš 157 let?

(nbK) Carigrad, marca. Turški listi poročajo, da živi v Turčiji okrog 30 ljudi, ki so že prekorčili 150. leto. Večina izmed njih živi v vzhodni Mali Aziji. So to domačini, ki žive na splošno od jogurta, ki ga zalivajo z lipovim čajem. Nihče izmed njih ni pil alkoholnih pijač.

Najstarejši izmed teh starcev je star 157 let in živi v Flaminu. Udeležil se je še turško-grške vojne pred 110 leti,

boril se je tudi v prvih vrstah proti srbskim vstašem in pozneje tudi v krimski vojni. Ima še zdrave zobe, spi vsak dan samo štiri ure in strastno kad pipo. Njegova sestrčina je pa najstarejša Turkinja. Vsega skupaj živi na Turškem 6240 ljudi, ki so že prekorčili 100. leto; med njimi je 3.985 žensk.

Klub ministrskih predsednikov

(X) Pariz, marca. Angleški časopis »Morning Post« si je na kaj duhovit način privoščil kratkotrajnost francoskih vlad in njih predsednikov. Predlagal je namreč, naj v Parizu sestavi »Klub še živčlih nekdanjih ministrskih predsednikov«. Tak klub bi imel glede na kratkotrajnost francoskih vlad kar 14 članov; v njem bi bili (v oklepaju leto, kdaj je kdo prvič postal predsednik vlade):

Caillaux (1911), Millerand (1920), Marsal (1924), Herriot (1924), Chau-

temps (1930), Tardieu (1929), Steeg (1930), Laval (1931), Paul Boncour (1932), Daladier (1933), Sarraut (1933), Flandin (1934), Bouisson (1935), Blum (1936).

Krsta ga je ubila

(neK) Budimpešta, marca. Pri nekem pogrebu v Scerenczu je nekemu grobokopu spodrsnilo in zdrknil je v jamo; za seboj je potegnil tudi krsto, ki je padla z vso težo nanj.

Ko so grobokopa odkopali, so ugotovili, da mu je krsta zlomila hrbtenico; nesrečnež je kmalu nato v bolnišnici umrl.

19letna kapitanka

(nFX) Stockholm, marca. Pred kratkim si je devetnajstletna Analiza Fogelstromova pridobila patent za ladijskega kapitana. Devetnajstletnica je kajpak najmlajši in najljubšeji kapitan na Švedskem.

Kultura

(nFX) Curih, marca. »Neue Zürcher Zeitung« poroča po japonskem časopisu »Niči-Niči«, da sta dva japonska poročnika stavila, kdo izmed njiju bo prej s svojim mečem usmrtil stotega Kitajca. »Stavo pa ni bilo mogoče odločiti,« piše dalje časopis, »čeprav je vsak izmed poročnikov usmrtil že 105 Kitajcev, kajti ni bilo mogoče ugotoviti, kdo je prvi zadel svojo stoto žrtev. Zdaj bosta stavo nadaljevala do števila 150.«

In narod s takimi ljudmi se še drzne ponašati s svojo kulturo!

Najdenina

Neki londonski časopis je skušal doznati, koliko najdenine plačajo ljudje v raznih državah. Izračunal je, da na Švedskem in Holandskem plačajo najditelju kot najdenino 10% vrednosti najdenega predmeta. (Pri nas je ista navada. Op. ur.) V Združenih državah pa lahko obogatijo, ako najdejo poškodnega rodbinskega člana; tam namreč »izgubljajo« tudi ljudi.

Drugače je na Kitajskem, kjer prirede najditelju na čast svečano bakljado. Na Škotskem pa ni ne poštenih ne nepoštenih najditeljev, kajti škot ne izgubi niti šivanke...

ŠIROM PO SVETU

v 51 vrsticah

Po desni bodo vozili odsihmal avtomobili in kolesarji tudi v Avstriji; sprememba vseh cestnih prometnih znakov, ki jo bodo izvršili do 1939. leta, bo stala dobrih 150 milijonov dinarjev. — Epidemija ošpic je zajela vso Ameriko; washingtonski zdravstveni urad poroča, da je v zadnjem tednu meseca februarja zbolelo za ošpicami 37.711 ljudi. — Nekaj Napoleonovih pism so pred kratkim prodali na javni dražbi v Londonu za 2469 funtov šterlingov. — Nov dom za francoski radio bo zgradilo francosko pošto ministrstvo, zanj so v proračunu določili 75 milijonov frankov. — Macka je podedovala 5 tisoč dolarjev po ameriški bogataški Annie Hanscherjevi iz Sacramento v Kaliforniji. — Iz vagona drvečega ekspresnega vlaka je skočil pri postaji Kisusjzallas na Madžarskem tovarnar strojev Kemal Girol iz Ankare; mož je bil živčno bolan; pri skoku se je hudo potolkel. — Film o skladatelju Verdiju pripravljajo v Italiji; Verdijevo vlogo bo igral Fosco Giachetti. — Bombe, napolnjene s semeni, mečejo ameriški bombniki na otok Kuaoli, severozahodno od Honoluluja, upajoč, da bodo na golem otoku kmalu zrasi gozdovi železovca in ko. — Konec romunskih medvedarjev: romunska vlada je prepovedala drešenje medvedov in tako posebno prizadejala cigane. — Led se je vdrl pod avtomobilom na švedskem jezeru Amungen; trije potniki so utonili, eden se je rešil. — Iz drugega nadstropja je padlo v Innsbrucku dveletno dekletce na cestni tlak in se hudo pobilo. — Avtobus je zaradi šoferjeve nepazljivosti zgorel v Luristanu v Perziji; šofer je namreč bencinsko zalogo pregledoval s cigaretnim žvižgalnikom v roki; pet potnikov je zgorelo, sedem jih je pa dobilo hude opekline. — Zlate škarje je poslal neki ameriški milijonar francoski šivilji Madeleini Fayaudovi, ki je poleti rešila njegovega otroka iz nekega versajškega ribnika.

Poravnajte naročnino!

LISTEK »DRUŽINSKEGA TEDNIKA«

ŠKANDAL V GLEDALIŠČU

Leta 1808. je obiskal francoski zdravnik za umobolne dr. Esquirol več francoskih umobolnic. V charentonski norišnici je zbudil njegovo pozornost siv možiček, ki je hotel svojim sotrpinom venomer čitati neko veseligoj.

Dr. Esquirol se je pobilže pozanimal za bolnika in je zvedel o njegovih usodi več zanimivih okoliščin: Bilo je 1772. V Francoskem gledališču v Parizu bodo ta večer igrali Molierovega »Zdravnika proti svoji volji«. Komaj deset minut še in že se bo dvignil zastor. Iz razprodane parterja in iz lož se sliši kramljanje, govorjenje in smeh. Zdajci se pa pojavi na vzvišenem odru orkestra zastaven mladenič, ozre se po občinstvu in zakliče z gromkim glasom:

»Prosim nekaj trenutkov miru!« Vsi so presenečeni. Vse oči se upro v govornika, in le-ta povzame: »Gospoda, ime mi je François Billard. Iz Nancyja sem. Nekoč sem bil pa tajnik poljskega kralja.«

»Pozneje sem bil davčni izterjevalec...«

»K stvari!« zavpije v en glas občinstvo, ki mu davčni izterjevalci iz razumljivih vzrokov niso posebno pri srcu.

»Saj sem pri stvari,« se odreže Billard in nadaljuje: »V prostem času sem se ukvarjal s poezijo, kajti umetnost me zelo zanima. Spisal sem veseligoj v petih dejanjih. Igra se imenuje »Zapeljivec«. Lepega den sem se odpeljal v Pariz, da bi tamkaj prečital kraljevemu igralcem svoje delo, plod toliko prečutih noči. Ne morete si misliti, kako težko sem si krčil pot do teh mogočnikov. Devet in devetdesetkrat so me odklonili in še sem imel pogum in potrpljenje, da sem stotič potrkal na njihova vrata. Že kdaj bi me bila jeza in obup naglala v Seino, da nisem veroval v nesmrtnost svoje pesnitve! Da, svoje pesnitve! In ob gromkem odobravanju občinstva potegne govornik iz žepa ogromen manuskript.

»Bravo!« kriči navdušeno občinstvo.

»Davi,« nadaljuje govornik, »se mi je po osemnajstih mesecih jalovega truda vendarle posrečilo, da sem zbral vse člane, ki bi morali prisostvovati čitanju mojega dela. Ko bi vam le mogel povedati, kako so se vedli proti meni! Med čitanjem igre je prvi dremal, drugi nekaj bral, tretji kramljal, itd. In da ste videli spoštovane dame! Čebljale so ko za stavo in med smehom najbrže

pogrevale pikantne dogodivščine preteklega tedna. Nihče me ni poslušal, razen gospoda Brizarda, velikega igralca, ki tako pogosto igra vloge kraljev. Le on me je večkrat spodbudil z besedami: »Zelo dobro! Izvrstno!« A kljub temu so moje delo odklonili, čeprav ga nihče niti razumel ni.

»Nesramno! Sramota!« se je tedaj v en glas zadržlo občinstvo.

»Zares nesramno,« je še enkrat podkrepil svoje pripovedovanje Billard. »Površni ljudje so moje delo meni nič tebi nič odklonili, vendar je na svetu še višja pravica. In do nje se zdaj obračam. Oračam se do vas, spoštovano občinstvo, in do vaše pravičnosti! Sodite vi moje delo!«

Mladenič je govoril z zanesenjaškim ognjem, ki tako hitro vžge množico. Po dvoranah je zadonel vihar odobravanja. Billard je bil prepričan, da je zmagal.

»Spoštovano občinstvo,« je spet povzel, »Molierova komedija vam ne bo usla, zato vam bom rajši pričel čitati svojega »Zapeljivca!«

govorjati častnika, naj poslušajo njegovo delo in tako podpre po krivici preganjanega poeta. Častnik se je naposled vdal, a ravno, ko je Billard pričel brati, je stopil v sobo sel gledališkega ravnatelja.

Ravnatelj je dal Billardu sporočiti, da občinstvo zahteva, naj se pesnik Billard vrne, naj ga torej takoj spuste na svobodo. Billard je triumfal. Takoj je odšel v gledališče in pomiril razburjeno množico. Tisti večer naj le še igrajo Molierovo delo, kajti zdaj, ko je na njegovi strani pariško gledališko občinstvo, si bo že znal priboriti pravico do nastopa.

In tako so tisti večer igrali Moliera.

Drugi dan je Billardovo ime že slovelo po vsem Parizu. Celo grofica Dubarryjeva je zvedela za njegov junaški nastop in je zgodbico še gorke povedala kralju Ludoviku XV. Kralj se je nasmejal od srca kakor že dolgo ne. To je bilo za tedanj Pariz največja senzacija. Kralj se je smejal! Billard je čez noč zasijal ko najsvetlejša zvezda na pariškem umetniškem nebu.

Toda Billardu to še ni bilo dovolj. Hotelo se mu je prave, zaslužene, pesniške slave, hotel je čim prej vprizoriti svojega »Zapeljivca«. Kajpak je bil zdaj gledališki ravnatelj takoj zadovoljen z njegovim predlogom.

Med tolikšno množico klanjajočih se ljudi je bil pa eden, ki je vendar dvomil v Billardov uspeh. To je bil veliki igralec Brizard — tisti, ki je

Billarda prvi »odkril«. Ko je pa pozneje večkrat in pozorno prečital njegovo delo, je pričel dvomiti o njegovi umetniški vrednosti. Svoje mnenja ni prikrival in je Billarda opozoril, da delo na odrskih deskah ne bo imelo tolikšnega uspeha, kakor ga Billard pričakuje. »Sežgite rajši svoj manuskript,« mu je svetoval, »recite, da ste ga izgubili. Tako bo vaša pesniška slava le še večja, vzrasla iz pepela — vprizoritev vas bo pa osmešila pred vsem svetom.«

Toda slava je nekdanjega davčnega izterjevalca tako zaslepila, da ni hotel več verjeti resni besedi. Ogorčeno je vrgel Brizarda skozi vrata, in tako so njegovega »Zapeljivca« res vprizorili. Bilo je 3. marca 1773.

»Zapeljivec« je doživel polom, kakršnega je napovedoval igralec Brizard. Vse se je smejalo in norčevalo iz ubogega Billarda, vse ga je zasmejevalo in zasramovalo. Nihče ni več verjel v njegov talent in v krivice, ki so se mu baje nekoč zgodile. Ta nenadni prehod iz slave v smešnost je ubogemu Billardu zmešal pamet. Ni mogel verjeti, da se je vse tako grodo izjalovilo. Prepeljal je ga morali v umobolnico.

Tamkaj ga je po pet in tridesetih letih našel zdravnik Esquirol. Vihar velike revolucije je bil neopaženo zdvilj mimo njega in pokončal družbo, ki se mu je nekoč rogala. On je pa že osivel in postaran v neplodnem pričakanju slave še zmerom bral svojega »Zapeljivca« vsakomur, kdor ga je le hotel poslušati...

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

»Hitler Bog!«

Pod viaduktom se srečata dva gos-
poda in eden izmed njih vzklikne:
»Hitler Bog!« Drugi se ozre okoli
sebe; videč, da ni razen mene, ki
sem šel na videz zamišljeno navi-
niju, nikogar v bližini, odzdravi:
»Heil!«

Zal mi je, da si nisem gospodov
natančneje pogledal, kajti mi nismo
Germani, četudi prave Nemce spo-
štujemo, pa tudi nikoli »Wendie ne,
ampak Slovani. Z. J.

Vzgoja in olika

«Na desno! Ne, malo višje! Ah, le-
vo, razumete, levo; niže!» je vpila
14 letna dijakinja prodajalki (že sta-
rejši gospodični). »Slišite, mudi se
mi!» je kričala frklja dalje. »Afna,«
je nazadnje zavpila in šla ponosno,
kakor zmagovalka z bojišča, skozi
vrata ter jih zaloputnila za seboj.

Tudi jaz dobim medtem svoje bla-
go. Stopim na cesto in vidim, da se
je dijakinja res »upravičeno« mudila.
Stala je namreč na vogalu ulice in
se pogovarjala z nekim dijakom.

Mislil, da bi bile mestne gospo-
dične lahko malo bolj vzgojene ka-
kor so in kakor kaže gornji primer.
Ne mislite tudi vi tako, gospod ure-
dnik? B.

Mm, na kmete pa že ne!

S sestro sva šli v posredovalnico
po služkinjo. V sobi, na klopih sedi
precej mladih in starejših deklet.
Vse so se z zanimanjem ozirle v našo
Gospa posredovalka nama zada več-
krat ista vprašanja in se obrne k ča-
kajočim dekletom. Služba za gostil-
no in trgovino. Hitro vpraša ena:
»Kje?« Gospa ji pove, da v nepo-
sredni bližini mesta. Mm, na kmete
pa že ne! Tak je bil odgovor. Ostale
so pritrjevale in se veselo smejale
pri tem.

Lahko mi verjamete, da me je v
sreč zabelo ta smeh. Mirno lahko
rečem, da je bila polovica deklet baš
z kmetov; a komaj okusi ljubljansko
ali mestno »struco«, pa se v bok sme-
je deželanom in se iz lastnih ljudi
norčuje. Vse stoka in se pritožuje,
da ni denarja. Če pa hočeš dobiti
služkinjo, pa jo iščeš in iščeš zama-
no. Zastonj dovolj, da sva odšli praz-
nih rok, čeprav je bilo vsaj pol de-
klet, ki so iskale službe, z kmetov
doma. Eva Igova

»Tempora mutantur...«

...et libri rei memoriae mutantur
in illis!«

Časi se izpreminjajo in spominske
knjige se izpreminjajo z njimi. Da-
tudi spominske knjige. Včasih so si
celo dobri prijatelji želeli v njih le-
»vso srečo« ali pa »mirno vožnjo v
čolnčku življenja«, kvečjemu še, »da
življenje naše ko na odru se razvija-
itd., danes se ti pa prav lahko zgodi-
da ti kdo napiše kar takle »me-
mento«:

»Clovek, spomni se, da boš umrl,
čeprav ješ torte, kremšnite in druge
take dobrote!« T.

Kupon števil. 12

Ali čitate »Humor«, ki ga zdaj
več zdaj manj prinašamo na
tej ali na oni strani?

Odgovor:.....
(Odgovorite samo »Da« ali »Ne!«)

Koliko ljudi mislite, da redno
čita to rubriko?

Odgovor:.....
(Napišite številko)

Ime in priimek

poklic

kraj in zadnja pošta

Ne pošiljajte nam že zdaj kuponov,
ampak počakajte, dokler ne objavimo
v listu, kdaj jih pošiljate.

Vse podrobnosti o tekmovanju s ku-
poni in o naših velikih nagradah gl.
lansko božično številko in prve letošnje
številke!

UREDNIŠTVO
»Družinskega tednika«

MEDICEJČEVA LJUBICA

Resnična ljubezenska zgodba iz časov beneške republike

12. nadaljevanje.

Mladi menih je odšel h hraslovi skri-
nji, ki je stala v stranski ladji krestne
cerkve. Z vitkimi prsti je podržal ne-
kaj trenutkov v zraku drobno fiziološko
zrnice, potlej ga je pa spustil v skrinjo
k drugim. Zrno je bilo črno — zname-
nje, da je novi krščenec deček.
Antonio Bonaventuri, sin Bianche
Cappellove, je prejel sveti krst.

Štiri mesece pozneje se je Bianca z
velikim spremestvom odpeljala v Bo-
logno, praznovati poroko svoje hčerke
Pellegrine Bonaventurijeve z grofom
Bentivogliem.

Mlada grofica je iz Florencia v Bo-
logno prinesla balo, ki se je po svoji
popolnosti in lepoti lahko kosala z
najrazkošnejšimi poročnimi opravami
vojvodskih in kraljevskih nevest.

Tudi mali Antonio je spremljal svo-
jo mater na tem dolgem potovanju.
Dojenčka, ki ga golobradi stotnik niti
za trenutek ni pustil samega, je nego-
vala najeta dojilja.

Med poročnimi svečanostmi se je pa
zgodilo, da je zdravnik, ki je spomlad
Bianchi pri težki uri pomagal, kar na
lepej umrl. Ugotovili so, da so bile
njegove jedi zastrupljene. Stotnik pa,
ki je zadnji večerjal z zdravnikom, je
oblastem izjavil, da je zdravnik že po-
prej tožil o bolečinah v želodcu.

Tri mesece je ostala Bianca pri novo-
poročenem paru. Vedela je: čim dalje
bo ostala v Bologni, tem večje bo Fran-
cescovo hrepenenje. Vsak dan so iz
Florencia prihajali zaupni sli z naročili
in prošnjami, naj se Bianca vendar že
vrne domov. Naposled se je Bianca po-
slovala od svoje hčerke in zeta in od-
potovala v Florencia.

Ko so se začeli popotni vozovi sp-
njati po kamenitih in kačasto zavitih,
ozkih apeninskih gorskih cestah, so
prišli konji vleči potasi kakor polži.
V neki ozki, z borovci in jelkami za-
raščeni soteski je pa na lepem odjeknilo
več strelav. Najbrže niso bili name-
njeni Bianchi Cappellovi, kajti njen
voz se je zibal čisto spredaj, med moč-
no stražo florentinskih vojakov.

In vendar so ti streli zadeli neko
žensko, tako vsaj je sporočil stotnik,
ki se je v splošni zmedbi še dokaj
hitro prirnil do Bianchinega voza.
Zaupno Bianchino strežnik je bil ne-
kdo v tej nedostopni divjini vzel na
piko in ji hotel konfati življenje. Po-
srečilo se mu je; streli so strežnico
zadeli v glavo in uboga žrtev se je
na lepem kakor snop zvrnila z voza
v globok prepad.

Zdelo se je, da je nad vsemi, ki
so pomagali Bianchi pri usodni uri,
migljala nesrečna zvezda...

Naposled je sprevod vendar prišel v
Florencia; tamkaj so pa čakale Bianco
sane neprijetne novice. Stotnik je
svoji gospodarici kmalu po prihodu
povedal toliko usodnih in zoprnih no-
vici, da ni Bianke najnovejša pošta iz
Rima niti posebno spravila iz ravno-
težja.

Pismo je prinesel poseben sel iz
Rima, napisal ga je pa Bianchin vohun
iz hiše Bianchinega nasprotnika, nad-

škofa Ferdinanda. Upravnik je pričel
čitati:

»...signore, moram vam sporočiti, da
je njegova eminenca nadškof Ferdi-
nand ondan sprejel v avdienco neko
Florentinko. Po mojem mnenju je bila
ženska zelo preprosta, najbrže celo
kmetica. Osupilo me je pa njeno spo-
ročilo, da je prišla naravnost iz Bo-
logne, torej iz kraja, kjer se je ravno
tedaj mudila Vaša milost z gospo
Bianco Cappellovo. Kaj je hotela ta
ženaka pri njegovi eminenca, nisem
mogel izvedeti. Vendar se pa ne mo-
tim, ako slutim, da sta se pogovar-
jala o stvarih, ki so nedvomno v naj-
ozi zvezi s Cappellovo hišo. Komaj je
namreč ženska odšla, je njegova emi-
nenca napisala dolgo pismo in ga ta-
koj po posebnem slu odpeljala v Flo-
rencia. Pismo je bilo naslovljeno na
madonno Ivano.«

»Zdaj morda že vse ve,« je trpko
vzkliknila Bianca in se zagledala skozi
okno v oblačno nebo.

»Posredoval bom,« se je tedaj tola-
žljivo oglašil stotnik.

»Ne!« Bianca je odločno vstala. »To
moram sama urediti. Zahvaljujem se
vam za vašo požrtvovalnost.«

Hišni upravnik se je globoko pri-
klonil.

»Kdaj je datirano to pismo, gospod
stotnik?«

Stotnik je še enkrat preletel pismo
od začetka do konca.

»Predvčerajšnjim, mislim.«

»Torej je danes še čas. Jutri bo
morda že prepozno.«

Bianca je se oklevala, nato se je pa
na lepem odločila: »Stotnik, pojdite
takoj v palačo Pitti, zglasite se pri
nadvojvodu Francescu in mu sporočite
moje vdane pozdrave. Prosite ga, naj
se čimprej oglasi pri meni.«

Francesca je to povabilo zelo raz-
veselilo. Njegova žena mu je pred
kratkih rodila šesto dete, in spet —
deklico.

Nadvojvoda se je v svojem srcu že
odločil: Antonio in nihče drugi ne bo
florentinski prestolonaslednik. Ni več
daleč dan, ko ga bo po vseh pravih
posinovit in proglasil za medicjskega
dediča.

Ko je stopil Francesco v Bianchino
sobo, mu je vrnila Bianca ljubezni-
vo pozdrav samo z oložnim, od solz
zastiranim pogledom, koj nato so jo pa
oblike solze.

»Kaj ti je, za božjo voljo, Bianca
mija?« je ves prestrašen vprašal nad-
vojvoda in jo previdno objel.

»Francesco mio,« je pričela Bianca
z ugaslim glasom. »Ne,« je popravila
in se obrnila proč, »ne smem te več
tako imenovati. Nisem vredna tvojega
zaupanja in za zmerom te bom izgu-
bila.«

Bilo je očitno, da nadvojvoda ni
razumel niti besedice tega, kar mu
je Bianca med lhtenjem in solzami
pripovedovala.

»Prosim te, pomiri se, Bianca,« je
dejal negotovo. »Koga si izgubila?
Mene? Kako ti le kaj takšnega pride
na misel?«

»Izgubila sem te po svoji lastni
krivdi. Misli in želje še nikogar niso
spravile pred sodnika, dejanja pa že.«

Novela »Družinskega tednika«

Čeprav jo je zeblo...

Napisal M. Dandolo

Anka je v kuhinji čistila moževe

čevlje.

Ko je končala, ji je pogled običal
na zaboju za premog, ki je stal v bli-
žini štedilnika.

Premoga je samo še za danes, je
pomislila. Ne smem pozabiti, prinesiti
novega iz kleti.

Zakurila je peč in pokleknila. Po-
tlet je pogledala, kako je suhi les ži-
vahno gorel, in se ozrla na smolnato-
črni premog. Danes je gledala to po-
slednjic, poslednjic je čistila moževe
čevlje in zdaj naj bi mu poslednjic
skuhala kavo.

»Anka!«

»Ze grem!« je vzkliknila in prižgala
plin pod loncem. Ko je stopila v sobo,
ni rekla možu ne dobro jutro in še
pogledala ga ni, ko je odpirala polk-
nice. Ni marala, da bi pozneje rekel:

»Preden je odšla, me je še s polju-
bom preliščila.«

V sobo je prinesla belo kavo, čevlje
in očisteno obleko. Mož se je sklan-
jal nad širokim umivalnikom: umival
se je. Pomislila je: jutri se bom lahko
zgodaj kopala, zares kopala.

Pred eno uro se je bila morala umiti
v kuhinji v majhni umivalni skledi.
Zmrzovala je v tesnem prostoru, če-
prav je bila voda mlačna.

Mož se je hitro oblekel. Stare raz-
trgane naramnice je vrgel čez rame.
Srajca je bila pod pazduhami zakr-
pana. A ko si je zavezal ovratnico in
oblekel suknjic, je bil videti kakor
eleganten mož. Prav za prav je bil še
dokaj mlad in zal.

Sicer pa, je pomislila, zato sem se

pa z njim poročila. Še tega bi manj-
kalo, da bi bil povrh še star in grd.

»Na svidenje, Anka!«

»Pozdravljen!«

Planil je ven, ne da bi se začudil,
ko ga je žena tako hladno poljubila.

Saj je zmerom prišel prepozno v
službo.

Anka je odhitela v kuhinjo, nalo-
žila na ogenj premoga, nato je pa v
omari poskrla črnilo, peresnik in pi-
semski papir ter sedla. Pisala je:

»Ljubi Frank! Ne čudi se, da sem
se za to odločila. Ne razumeva se več,
ker se pač ne ljubiva, zato je naj-
boljše, da greva narazen. Naveličala
sem se že tega večnega stiskanja in
tega bednega življenja, ki mi ti zanj
nisi prav nič hlačežen. Ko sva se po-
ročila, sem mislila, da si boljši, upala
sem, da boš v službi kaj napredoval.

Namesto tega je pa minilo že toliko
let in ti nisi niti s prstom mignil, da
bi svoj položaj izboljšal. Nikoli mi nisi
dal kakšen dinar povrh, zraven si pa
še grdo ravnal z menoj, kakor da bi
bila jaz vsemu kriva. Dolgo že pre-
našam vse to, a nikoli nisem imela
toliko poguma, da bi te zapustila...
Zdaj mislim, da ti to ne bo šlo do
živga, zato sem se odločila. Naproti
grem udobnemu in mirnemu življe-
nju. Ne misli, da bi mogla ljubiti koga
drugega. Preveč rada sem te imela,
Frank, in da je ta ljubezen ugasnila,
si kriv ti, saj si bil neprestano slabe
volje; grdo si govoril z menoj in po
krivem si mi marsikaj očital. Zvesto

»Kaj neki bi storila, da bi bilo
vredno obsodbe?« je vprašal nadvoj-
voda in lahno pogladil Bianco po sklo-
njeni glavi. »In če bi bila zavrženost
in pokvarjenost sama, jaz bi te zago-
varjal in branil pred svetom.«

Spel ga je zadel zastir, otožen po-
gled iz Bianchinih sinjih oči.

»Francesco mio,« je zašepetala in
se rahlo izvila iz njegovega objema,
»pozorno me poslušaj, preden me boš
poslal v pregnanstvo, ali pa...« zgro-
žila se je in vztrepetala, »v najtem-
nejšo ječo trdnjave San Miniana.«

Nadvojvoda je neskrbno zamahnil z
roko, kakor bi hotel odgnati nevšečno
misel.

»Vse, kar sem storila, visokost, sem
storila iz ljubezni, ki nad njo nimam
nobene moči, kajti ona ima vso moč
nad menoj. In storila sem še iz spo-
štovanja do tebe, ki vodiš vse moje
dejanje in nehanje.«

Francesco jo je znova hotel objeti,
a Bianca je braneče izlegnila roke.

»Antonio ni tvoj sin!«

Nadvojvoda je obsedel, kakor bi bila
strela treščila vanj. Počasi se je nagulil
naprej, skušal je vstati, a noge so mu
odrekale svojo službo. Sesedel se je
nazaj na stol, se sklonil naprej in
molče zakopal glavo v svoje trepetaj-
joče roke.

Sobo je napolnila strašna, moreča
tišina, ki jo je naposled pretrgal nad-
vojvoda:

»Čigav sin je potlej Antonio?« je z
muko izdaval iz sebe.

»Ne vem,« je zaihtela Bianca.

»Ne veš? Ali niti ne poznaš očeta
svojega otroka?«

Te krute besede so padale na Bianco
kakor udarci z bičem.

»Očeta tega otroka ne poznam, vpra-
šati bi moral njegovo pravo mater.«

Bianca je kakor puščica šinila k so-
sednji steni, kjer je viselo vse mogoče
orožje, z naglim gibom snela dolgo,
priostreno bodalo in si ga nastavila na
prsi.

Z dvema skokoma je bil Francesco
pri njej in ji izvil iz rok nevarno
orožje.

»Nobenih neumnosti,« je zarenčal, a
v ledeno strogost njegovega glasu se
je že vnesel prizvok dobrote in priza-
nesljivosti. »Torej ti nisi Antonijeva
mati? Kdo je pa potem njegova mati?«

»Neka kmečka ženska... iz Florencia.«

»Ali bo molčala?«

»Ne vem.«

»Morala bo molčati!«

Bianca je z razprostrtimi rokami
stala ob steni. Nad njeno zlatolaso gla-
vo so viseli meči, bodala in puške
kakor zlovesče znamenje bližajoče se
nevarnosti.

S tresotim se glasom ji je Fran-
cesco zapovedal: »Sedi k meni in iz-
povej se mi. Povej mi vse, kar ti teži
srce.«

Bianca ga je ubogala.

Dalje prihodnjic

Ženske povedo vse kar mislijo, mo-
ški vse kar delajo. Težava je le, da
ne veš, kaj ženske delajo in kaj moški
mislijo.

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v
kopališče

Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje letno
100 — 150 dinarjev in piti mesec
dni mesto druge vode samo našo
znamenito:

Radenski zdravilni vrelci
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega
kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekte!

ljeneja plašča je cvetel nežni vrat in
belli, okrogli obraz.

»Zeliš, Anka?«

Ta možki je ni vprašal, ali ga ljubi.
Vdano je opazoval njen blede obraz.

Sam ni vedel, pri čem je. Ponudil ji
je vse, kar ji je bil mogoč.

»Danes bom najel stanovanje, Anka.
Sobe so lepe in sončne. V stanovanju
je centralna kurjava in dvigalo je pri
roki. Tudi na krzneni plašč sem po-
mislil. Danes popoldne ga pojdeva
skupaj kupovat.«

Anka je na vse pristala. Ze samo
ob misli na sonce, na centralno kur-
javo in na krzneni plašč ji je postalo
toplo. Zardela je.

On se ji je skromno in ljubeznivo
zahvalil. Za trdno je bil prepričan, da
bi jo lahko osrečil.

»Vem, da si dobra, Anka. Trdno ve-
rujem, da mi boš zvesta, čeprav ni-
sem več mlad. Verjemi mi, da te lju-
bim in spoštujem.« Skoraj ječal je,
tako je bil ganjen. Ona je pa po-
nosno, skoraj prezirljivo stala zraven
njega.

»Da, vse je dobro. S stanovanjem se
strinjam, hvala ti. Saj veš, koliko dam
na centralno kurjavo. Verjemi mi, da
ne zahtevam mnogo od življenja.
Malce toplote mi že zadostuje. Zme-
rom sem tako zmrzovala... Ali naj
zdaj spet grem?«

»Ne, Anka, počakaj! Čez pol ure poj-
dem s teboj. Povej mi kaj. O čem si
že govorila?«

»Rekla sem, kako sem zmerom zmr-
zovala. Kot dekle sem živela v tako
pusti kmetiški hiši, kakor jo zmerom
opisujejo v romanih. Niti ene peči ni
imela. Zmerom smo bili v kuhinji.

Mislila sem: samo zato se bom poro-
čila, da bom na toplejšem in da bom
imela krzneni plašč. Namesto tega sem
se pa prav neumno zaljubila. Mnogo
zim sem preklečala pred bomo pečjo.

In pri vsem tem sem smela za premog
dati samo določeno vsoto... Moj Bog!

Umolknila je. Iznenada se je vzne-
mirila; odprla je ročno torbico.

»Moj Bog! Na to sem pa čisto po-
zabila!«

Sunkovito je vstala in že niso bile
njene misli več tu, ampak daleč, da-
leč proč.

»Nič premoga ni v kuhinji, ključ od
kleti sem pa odnesla s seboj. Kako
neumna sem! Pogledj, ključ od kleti
je na isti vrvi kakor ključ od glav-
nih vrat. In vse jutro sem si zabiče-
vala: premog moraš prinesiti. Kako
neumna sem!«

Visoko je zavihala ogoljeni ovratnik
in nataknila črne rokavice, ki so bile
tu in tam že umazanostne. Spet je bila
ubožna in blede. Nič več ni slišala, kaj
ji je mož govoril, čeprav mu je zme-
deno pritrjevala: »Da, da!«

Odhitela je ven in pogledala na vi-
soko cerkveno uro.

»Za božjo voljo, ena je že!«

Skočila je v voz električne cestne
železnice in je ostala zunaj, kakor da
ji bo vožnja tako hitreje minila.

»Moj Bog!« je rekla na glas, ko je
slišala, da je udarilo enkrat.

Potem je naglo zdrvela po stopni-
cah na vrh in je vsa zasopljena odlo-
žila klobuk in rokavice.

Ogenj je bil ugasnil. Vzela je ključ
od kleti in je z zabojem za premog
spet zdrvela nizdol po stopnicah. Mnogo
premogga ni bilo več spodaj. More-
biti ga je bilo še za en mesec. In
zima je bila še dolga...

Ko se je vrnila iz kleti, je na stop-
nicah srečala moža. Začudil se je in
je nagubal čelo.

»Oprost, Frank, zakasnila sem se.
Ogenj je bil ugasnil...«

Pokleknila je pred peč. Niti plašča
si ni slekla.

»Ti avšica! Kaj si pa vendar počela
ves ta čas? Niti kosilo ni pripravlje-
no? Saj vendar veš, da moram takoj
nazaj. Ali me boš pustila, da bom s
praznim želodcem odšel?«

Naredila je ogenj in je jokala.

»Tja pojdem, kjer bom imela cen-
tralno kurjavo in kjer bom dobila
krzneni plašč. Boš že videl!«

Glasno se je zasmejala, razdraženo in
zaničljivo.

»Rad bi te videl s central

»CHERCHEZ LA FEMME!«

Kdo je bila ona

SKRIVNOSTNA OSEBA,

ki je pred dobrimi 14 dnevi sporočila predsedniku angleške vlade Nevillu Chamberlainu, da bi se

Mussolini že pobotal z Angleži,

samo če izkrcajo iz zunanega ministrstva

neljubega mu Edna?

Pariški „Vu“ odgovarja:

To je bila Chamberlainova svakinja, vdova pokojnega Austna Chamberlaina

Katera je tista skrivnostna osebnost, ki je tako dobro informirala gospoda Nevilla Chamberlaina o italijanskih namerah in ki jo je ministrski predsednik kratko a nedoločeno imenoval »zanesljiv vir«? Skrivnost »Downing-Streeta« je danes predmet vseh pogovorov. In eno ime je na ustnicah vseh; ime lady Chamberlainove, svakinje predsednika angleške vlade in vdove po siru Austnu, ki je umrl pred nekaj meseci.

Lady Chamberlainova je ena najmarkantnejših povojnih osebnosti; njej gre bolj kakor kateremu koli diplomatu zasluga za italijansko-angleško zblizanje, kakor gre njej zasluga, da se niso leta 1925. izjalovila locarnska pogajanja. Ona je bila tista, ki je pregovorila Nemce, da so sprejeli sloveči 16. člen te pogodbe, in ona je tudi pripravila sestanek med sirom Austnom Chamberlainom in ducejem leta 1926. In spet je bila ona, ki je vdihnila idejo izmenjave pisem med predsednikom angleške in italijanske vlade v lanskem juliju. In ona je naposled igrala važno vlogo v pripravah za pravkaršnja angleško-italijanska pogajanja. Ona, ki je svoje dni pomagala Stresemannu, danes pa Mussoliniju.

Se to: ni je v Evropi prestolnice, kjer se ne bi čutil njen vpliv.

Delovno področje lady Chamberlainove

Lady Chamberlainova se že osemnajst mesecev mudi v Rimu. Visoka n elegantna, ponosnega, plemenitega obraza, ki so se ga leta komaj dotaknili, očara vsakogar, ki se z njo seznani. Kakor njen pokojni mož in v nasprotju s toliko angleškimi politiki, tudi ona razume in občuduje latinsko duševnost in kulturo. Silkarstvo in kiparstvo sta ji prav tako dragi kakor diplomacija. Bolj kakor katera koli londonska gostiteljica zna lady Chamberlainova v svojih salonih v Kensingtonu zbrati okrog sebe cvet političnih in umetniških krogov. V Rimu ji Mussolinijeva naklonjenost, ki traja že od leta 1925., odpira vsa vrata. Gospa Julija Brambilla, vdova po italijanskemu diplomatu, je priredila več razkošnih sprejemov, samo da bi se znanila lady Chamberlainovo z vodilnimi italijanskimi osebnostmi. Ko je v maju leta 1936. njen svak prišel za lordom Baldwinom na vlado, je postala lady Chamberlainova poluradna angleška poslanka v Rimu.

Pretekli teden je lady Austenova priredila v svojem hotelu zakusko na čast grofu Ciano, italijanskemu zunanemu ministru. Udeležil se je tudi lord Perth, angleški zunanji minister, Gostiteljica, grof Ciano in lord Perth so se dolgo živahno pogovarjali. Drugi dan je lady Chamberlainova poslala svojemu vsaki pismo z zagotovilo, da Italija v Sredozemlju, v Afriki in na bližnjem Vzhodu ne namerava ukreniti ničesar, kar bi se krizalo z britanskimi interesi. Mussolini bi bil takoj pripravljen obnoviti prijateljsko razmerje z Anglijo pod lahko sprejemljivimi pogoji. To sporočilo je torej pripravilo Nevilla Chamberlaina, da je povabil k sebi grofa Grandija, italijanskega poslanika v Londonu, in mu izjavil, da je pripravljen pogajati se z Rimom.

Iz zanesljivega vira je tale značilna anekdota: na neki diplomatski prireditvi je neki diplomat pristopil h grofu Ciano in ga vprašal, ali se bodo kmalu pričela angleško-italijanska pogajanja. Grof Ciano se je obrnil k lady Chamberlainovi, ki je stala zraven njega, in odgovoril: »Lady Chamberlainova ve o tem ravno toliko ko jaz.«

Prijateljstvo Benita Mussolinija

Bilo je leta 1925., ko je Mussolini, vnet občudovalec pokojnega sira Austna Chamberlaina, tedaj ministra za zunanje zadeve, privrženec lady Chamberlainove. Tedaj že se je spletlo med njima trdno prijateljstvo, ki ga leta niso mogla omajati. Ko so leta 1926. dogodki v Etiopiji postavili angleško-italijansko prijateljstvo na kocko, je lady Chamberlainova takoj spletila sestanek med ducejem in svojim možem. Državnika sta se srečala na jahti »Delphine«, v italijanski luki

* Cesta v Londonu, kjer stoji poslopje zunanjega ministrstva.

Livornu. Ta sestanek je pomenil pričetek nove dobe prijateljstva med obema veselima. Ob tej priložnosti je poslal Mussolini lady Chamberlainovi košarico orhidej s posetnico: »Benito Mussolini je srečen, da lahko sprejme lady Chamberlainovo in da se ji kar najvdaneje pokloni.«

Od tistih dob je lady Chamberlainova pogosto potovala v Rim in se večkrat sestala z Ducejem ali pa z grofom Ciano. Njeno posredovanje je bilo zmerom srečno. Brez nje London gotovo ne bi nikoli doživel slovite razstave italijanske umetnosti. Italijanska vlada namreč ni hotela poslati italijanskih umetniških zakladov na Angleško. Lady Chamberlainova, ki si je pridobila že dovoljenje več drugih vlad, je pa tako vztrajno prosila duceja, da je Mussolini naposled privolil, da so prepeljali italijanske umetnine na Angleško, a le v spremstvu angleških vojniških ladij.

Razstava je doživela velik uspeh, in od tistih dob — mirne vesti lahko rečemo — ima lady Chamberlainova pri predsedniku italijanske vlade več vpliva kakor kateri koli inozemski diplomat.

Sicer pa lady Chamberlainova svoje delavnosti ni omejila samo na angleško-italijansko zblizanje. Od leta 1924. do 1929. je bila zaupna sodelavka svojega moža in če so sira Austna krstili za »Locarnčana«, bi bili morali vzdeti njegovi ženi priimek »Locarnke«. Igrala je namreč zelo važno vlogo v pogajanjih, ki so sploščila tako slabo kazala.

»Dobro se spominjam,« je izjavila pred kratkim, »prvega srečanja med

nemškimi odposlanci in odposlanci zavezniških držav. Nemci so bili bledi in razburjeni. Nihče jim ni ponudil roke. Zdelo se mi je, da se bo konferenca že vnaprej izjalovila, ako se bodo pogajanja pričela v tako mrzli atmosferi. Tedaj sem nekaj šepnila svojemu možu, nato sem pa stopila k Stresemannu in mu ponudila roko. Stresemann se je priklonil in led je bil prebit. Od tistihmal sem se s Stresemannom zmerom dobro razumela. Njegova smrt je bila za ves svet nepopravljiva izguba.«

16. člen locarnske pogodbe je bil dolgo za zblizanje z Nemci kamen spotike. Nekega večera je lady Chamberlainova pri slavnostni diplomatski večerji naspol v šali naspol zares namignila, da bi bila zelo srečna, ako bi na njen rojstni dan 10. oktobra Nemci vsaj v načelu sprejeli ta člen. Stresemann ji je 10. oktobra poslal prekrasno košarico cvetja in ji sporočil, da so odposlanci sprejeli člen 16. locarnske pogodbe.

Takšna je ženska, ki neutrudljivo, skrita v ozadju, že trinajst let deluje za zblizanje narodov.

In skrivnost njenega uspeha? Kakor njen pokojni mož, se tudi ona loti političnih in diplomatskih problemov s človeške strani. V nekaterih angleških političnih krogih so sicer rovarili proti njej, toda njen svak, današnji ministrski predsednik, vidi v njej dragoceno oporo in zna ceniti njen nasvet.

(Po pariškem »Vujue«)

Inteligenčno vprašanje

Zapleten račun

V vodo je padel kos papirja z množico dveh števil. Pod vplivom vode se je črnilo razkrojilo (bilo je pač slabe kakovosti), in tako so vse številke razen štirih postale nečitljive; o ostalih številkah lahko kvečje-mu uganemo, kje so bile zapisane. Množitev kaže torej takšne slike (pike označujejo, kje so bile napisane zdaj nečitljive številke):

... × 893

...

...

...

..... 7

Kaj mislite, ali bi zgolj iz čitljivih štirih števil mogli nedvoumno ugotoviti tudi vse ostale?

(Za pravičen odgovor je potrebno zgolj znanje naštevance, nekoliko logičnega mišljenja in 5—10 minut časa.)

ZA AVSTRIJO ČESKA? IN POTEM?

POGLEJMO, KAJ PIŠE HITLER SAM!

Za vso srednjo Evropo gre, ne samo za Avstrijo: citati iz Hitlerjeve knjige »Mein Kampf« to dokazujejo!

(GI, tudi zemljevid na 1. strani)

Za Hitlerjem je spregovoril avstrijski kancler dr. Schuschnigg, za njim predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža. Zdj nekako vemo, kakšen je danes zunanje-politični položaj v Srednji Evropi. Kakšen bi utegnil nekega dne postati, če pojde po Hitlerjevi volji, nam pa povedo naslednji citati iz evangelija narodno-socialističnega nemštva, iz Hitlerjeve knjige »Mein Kampf«. (Citati se nanašajo na 263. izdajo knjige iz leta 1927.)

Avstrija in Češka

Srečna usoda se mi danes zdi, da sem se rodil ravno v Braunau ob Inu; saj stoji to mesto na meji tistih dveh nemških držav, v katerih združiti vidimo vsaj mi mlajši življenjsko nalogo, vredno da zanjo zastavimo vse naše moči.

Nemška Avstrija se mora vrniti k veliki nemški matični deželi, a ne morda iz kakšnih gospodarskih razlogov. —

Ista kri spada v isto državo. (Podčrtano v izvirniku.)

Nemško ljudstvo nima vse dotlej moralne pravice do kolonijsko-političnega delovanja, dokler ne more niti vseh svojih lastnih sinov združiti v skupni državi. Šele ko bo slednji Nemec znotraj mej rajha, in šele tedaj ko jih rajh ne more več prehraniti, vstane iz stiske lastnega ljudstva moralna pravica za pridobitev tujega ozemlja.

Plug se bo tedaj umaknil meču, in iz solzá, preliti v vojni, bo zrasel za naše potomce vsakdanji kruh. (Podčrtati mi.)

Že v prav zgodnji mladosti so se mi odprle oči, da je uničenje predvojnega Avstrije pogoj za varnost nemštva, in da narodnostna zavest nikakor ni isto kakor dinastično domoljubje; predvsem pa, da pomeni

habsburška dinastija nesrečo nemškega naroda.

Usoda Avstrije je tako tesno zvezana z življenjem in rastjo vsega nemštva, da si ločitve zgodovine v nemško zgodovino in avstrijsko zgodovino niti misliti ne moremo.

Francija

Neizprosni in smrtni sovražnik nemškega naroda je in ostane Francija.

Če hoče nemški narod ugnati grožnjo, da ga iztrebi iz Evrope, ne sme več delati predvojnih napak in se osvojevati na vsem svetu; temveč mora spoznati svojega najnevarnejšega nasprotnika in udariti po njem z vso svojo močjo.

Vsaka država, ki se ji francoska vladoželjnost na evropski celini zdi neznozna, je danes naša naravna zaveznica. Nobena pot do takšne države se nam ne sme zdeti pretežka in nobena žrtve prevelika, samo če je kaj možnosti, da bomo vrgli ob tla našega najhujšega sovražitelja [Hasserl]. (Podčrtano v izvirniku.)

Rusija

Pravica do zemlje utegne postati dolžnost, če bi bil velik narod brez razširitve svojega ozemlja obsojen v pogin. Še posebno tedaj, če ne gre pri tem za kakšen neznan zamoski narod, temveč za nemštvo, za mater življenja, za mater vse današnje kulture. Nemčija bo svetovna velesila, ali je pa sploh ne bo. Toda za svetovno velesilo potrebuje tisto [teritorialno] velikost, ki ji bo dala potrebni ugled, njenim državljanom pa sredstva za obstanek.

Toda če govorimo danes v Evropi o novi zemlji, moremo misliti v prvi vrsti samo na Rusijo in na prvi podložne obrobne države. (Podčrtano v izvirniku.)

Nauk ameriških veleblagovnic:

„Ustrezi kupcu,

kjer le moreš in kakor moreš!«

Nevsiljiva ljubeznivost,

pa psihološka postrežba; godba in okrepčila; zamolčljivost in nenadejana pozornost —

takšna so glavna načela

prodajalcev ameriških veleblagovnic

Po članku Heinricha Jordana v zbirskem »Pionierju«.

Ako bi bil ves svet urejen z isto dolednostjo in z istim znanjem, kakor ameriške veleblagovnice, potlej najbrže ne bi bilo nobenega nezadovoljstva, nobene krize in nobene vojne. Cilj, ki streme za njim najneznatnejši delci tega neskončno zamotanega organizma, je: vse mora iti v redu; v našem primeru pomeni to: prodati je treba kolikor mogoče dosti blaga.

V ta namen je potrebno kajpak dosti ostroumnosti in še več fantazije. Najprej je treba premagati odpor ljudi do nakupovanja. To dosežejo navadno z bleščečo reklamo, ki se pa o njenih psiholoških finesah nam v Evropi niti ne sanja. Ko reklama kupca naposled zvabi v trgovino, ga zajame kaj vrtinec vseh mogočih skušnjav. Znajde se sredi udobja, godbe, ljubeznivosti, osvobodil in postrežbe, ki je pozorna, a vendar ne vsiljiva. V oddelkih za moške streežje ljubke in očarljive deklice, v oddelkih za ženske se ti pa klanjajo možati mladeniči, podobni Clarku Gableu in Rudolfu Valentinu. »Deček« pri dvigalu ni deček, ampak očarljivo dekletce, tako da bi se človek najrajši ves dan vozil z dvigalom gor in dol.

Ljubeznivost, ki z njo sprejme v Ameriki prodajalec kupca, bi pogrešali tudi v tistih evropskih deželah, ki slove po svoji vljudnosti. Menda tiči vzrok v prvi vrsti v tem, da je Američan že po svoji vzgoji nenavadno vljuden, v drugi vrsti v kar znanstvenem šolanju prodajalcev k vljudnosti in ljubeznivosti in v tretji vrsti v preglednem sistemu, ki po njem prodajalce stalno nadzorujejo in preizkušajo.

Od časa do časa namreč vodstvo pošlje v trgovino ljudi, ki upodobljajo tip neodločenega »zopnega« kupca, ki samo dosti izbira in le malo kupi. Ti najeti kupovalci in kupovalke navadno tako dobro igrajo svoje vloge, da prodajalci niti ne slutijo, kaj se skriva za njihovo sitnostjo. Nadzornik — včasih

moški, včasih pa tudi ženska — skrbno zabeleži vse reakcije prodajalca. Zapomni si, ali ostane prodajalec vljuden, čeprav ga kupec draži s svojo neodločnostjo in sitnostjo, ali zna pogoditi kupčev okus, njegove potrebe itd. Nadzornik klasificira posamezne lastnosti s točkami, in potlej to poročilo odda vodstvu trgovine. Marsikateri prodajalec je tako spreten, da celo nadzornika zaplete v kupčijo; nadzornik mora pozneje »kupljeno« blago kajpak spet vrniti trgovini.

Hkrati ob takšni organizaciji prodaje so pa mnoge veleblagovnice uvedle še posebne navade, ki naj bi pomagale vzdrževati zvezo in vzajemnost med trgovino in kupci. K takšnim navadam spada na primer pozornost posebnega odbarovanja pri godovih, rojstnih dnevih itd. Veleblagovnica ima posebno knjigo in v to knjigo se vpišejo dnevi, ko je treba obvestiti prijatelje in znance godovnika ali jubilarja, da je čas za odbarovanje. Nekaj dni pred določenim dnem pokliče na primer veleblagovnica po telefonu: »Halo, žena vašega sodelavca ima pojutrišnjem god.«

To pa še ni vse. Veleblagovnica navadno z razprezno detektivsko službo tudi izve, kakšen je okus te in te dame, kaj ta trenutek potrebuje itd. Potem se poročilo po telefonu nekako takole dopolni: »Velikost obleke št. 42, rada ima sivkin parfum, igra tenis in zadnji čas tudi jaha.«

Podobna ustanova je beležna knjiga za novoročence; ta ustanova naj prepriča, da bi novorojenec dobival razna nesmiselna in neuporabna poročna darila. Zaročenca zapišeta v to knjigo svoje želje, in sicer vse do najneznatnejše. Prijatelji, ki bi radi darovali poročna darila, pa ne vedo, kaj bi novorojenecem ugajalo, pogledajo samo v to knjigo in takoj vedo, kaj jim je kupiti in kaj je že kupljenega in prečrtanega.

Nekatere ameriške veleblagovnice imajo tako imenovano »zavarovanje za dvojčke«. Ako kupi mati tamkaj perilo in vse potrebno za novorojenčka, dobi ob nakupu bon, ki se z njim trgovina obveže, da bo v primeru, če mati rodi dvojčka, poslala še eno opremo za novorojenčka.

Eden najtežjih problemov v ameriškem veleblagovništvu je ustavljanje avtomobilov pred trgovinami. Skoraj nemogoče je dobiti prostor za avtomobil ob cestnem pločniku; navadno stoje na teh prostorih ob pločniku že avtomobili tistih, ki v bližini delajo in puščajo svoje avtomobile kar na cesti.

Zato imajo mnoge veleblagovnice posebne prostore za shranjevanje avtomobilov svojih strank. Pogosto pa ni mogoče dobiti v središču mesta dovolj velikega prostora za to uporabo. Tedaj uberejo veleblagovnice — posebno v Čikagu — drugo pot. Ko se pripelje kupec pred trgovino, odda svoj avto posebnemu soferju, ki se vozi z njim v bližini veleblagovnice sem in tja, vse dokler se kupec ne vrne iz trgovine. Ko stopi kupec iz trgovine, samo namigne soferju in že dobi svoj avto nazaj.

Neka ugledna veleblagovnica za moško modo v Los-Angelesu si je pa spet nečesa drugega domislila. Tamkaj kupiš na primer jutrnjo haljo. Doma ugotoviš, da ti nekaj pri kroju ni všeč in da bi bilo dobro to in ono popraviti. Vzameš haljo in se vrneš v trgovino, kjer si jo bil kupil, pomeš jo, krojač si zapomni tvoja naročila in drugi dan že lahko spet prideš ponjo. Tedaj pa niti ni potrebno, da bi se sam mučil po stopnicah; še v avtomobilu samo namigneš vajencu iz trgovine, mu izročiš listek za popravilo in počakaš, da ti — kakor bi trenil — prinese zavoj.

Amerika je vzlic svoji visoki racionalizaciji ali pa ravno zaradi nje dežela, kjer uspevajo najnenavadnejši in najsvojevtrnejši domisleki. Tako imajo v državi Texas že 23 let neko veleblagovnico, ki se imenuje »V hvalo in čast božjo«. Tukaj prodajajo blago samo po lastnih cenah in vendar trgovina že toliko let cvete. Ob vходу v trgovino opozarja poseben napis kupca na navade v tej trgovini. Takole pravi: »Vse blago vam prodajamo po lastnih cenah in tako trgovina pri prodaji nima nikakršnega dobička. Sprejema pa prostovoljne darove. Sleherni znesek, ki ga pri nakupu podarite, nam je dobro došel.« Pod tem napisom stoji pušica, kakršne vidiš po cerkvah, in vanjo lahko vržeš kolikor te je volja, ali pa tudi nič. Marsikdo daruje 20 odstotkov vrednosti tega, kar je bil kupil, drugi pa spet nič. Povprečno pa trgovina s tem prav do bro zasluži.

(n)

Uspeh je na zemlji edini sodnik med pravico in krivico.¹¹

¹ Str. 1. — ² Str. 14. — ³ Str. 11. — ⁴ Str. 609. — ⁵ Str. 711. — ⁶ Str. 757. — ⁷ Str. 741-742. — ⁸ Str. 742-743. — ⁹ Str. 609. — ¹⁰ Str. 754. — ¹¹ Str. 377.

MIGLJAJ USODE

Po nemškem
izvirniku privedila
R. K.

6. nadaljevanje

»Tudi meni se je tako zdelo. Na sejah je sicer pogosto govoril, a česa resnega nikoli ni povedal. No, zdaj je že v grobu in ne bova se pričkala o njegovih slabostih; zdaj gre za Ervina. O očetovih zadevah ni imel niti pojma, torej mu ne moremo ničesar očitati. Samo po sebi je kajpak razumljivo, da bo moral Rodenstein koj prevzeti. To bi se moralo zgoditi prav za prav že pred štirimi ali petimi leti, ko je prišel z univerze. Kaj je pa prav za prav počel vsa ta leta? Potoval je in se poskušal v pesnikovanju. Po mojem bi pesmi boljke skladal v tišini očetovega doma kakor pa v berlinskem vrvenju.«

Eckard ni ugovarjal, kajti popolnoma se je strinjal z mnenjem stare graščakinje: nečakovo pesniško nadarjenost je cenil nekako tako, kakor politične zmožnosti pokojnega svaka. Zato je samo z rameni skomignil.

»Ervin je mlad in starši so mu pustili vse preveč svobode. Zdaj so vihrava leta že za njim.«

»To upam in tudi pričakujem jaz,« je odločno izjavila gospa Dankmarjeva. »In zato s poroko ne smemo odlašati. Zaradi žalovanja jo bomo proslavili čisto mirno. Zdaj se bosta zaročila in čez tri mesece bomo praznovali poroko. Nobena stvar ne veže moža tako na dom kakor mlada žena, ki mu pomaga pri delu. Začasno mu bom odstopila svojega nadzornika iz Elmsdorfa; to je zelo sposoben mož. Za silo ga bom že pogrešala. Ervinu pa mora zdaj nekdo stati ob strani, dokler ne bo imel spet trdnih tal pod nogami. Rodenstein-ske razmere so najbrže takšne, da jih je treba pomesti z železno metlo, in Cramer je za to kakor nalašč.«

»Tudi jaz se bojim, da bo tako,« je menil doktor. »Svaki mi je pogosto težilo, kako njegovi nadzorniki slabo gospodarijo, žal se pa ni nikoli toliko pobrigal, da bi sam vzel gospodarstvo v roke.«

»Zato je pa prišlo tako na kant! Kar se tiče moje odločitve glede varuštva, vam je menda znano. Obdržala ga bom tako dolgo, dokler ne bo Hana polnoletna. Mladi par medtem ne bo trpel pomanjkanja. Polovico skupnih dohodkov bosta imela zmerom neomejeno na razpolago, in to bo lepa vsotica. Druga polovica pojde pa za razdolžitve Rodensteinov. Veliko hipoteko, ki zapade jeseni, prevzamem jaz in jo bom izplačala, drugih se bomo pa odkrižali v prihodnjih letih. Graščino moramo spet spraviti nazaj v tisto stanje, kakor jo je bil zapustil moj brat, Ervinov ded.«

To je rekla nedvoumno in odločno. Eckard je s spoštovanjem gledal to žensko, ki je pri svojih sedemdesetih letih tako oblastno odločala, kaj in kako, ki ni ničesar spregledala in zmerom pravo zadržala.

»Zdaj se moramo pomeniti samo še o ženitni pogodbi,« je nadaljevala. »Zelim, da premoženje ostane Hanino. To se vam čudno zdi, gospod doktor?«

»Nekoliko že. Kolikor vem, je bilo tako pri Brankowovih kakor pri vas vse premoženje skupna last moža in žene.«

»Da, tako je bilo v dobrih starih časih,« je trpko rekla gospa Dankmarjeva. »Kar je žena prinesla k hiši, je bilo tudi možovo, in z zaupanjem je vse položila v njegove roke. Tako je bilo z menoj, tako je bilo z mojim sinom, a časi so postali drugačni in Rodenstein je živ primer, da je treba biti previden. Naše premoženje sem v slabih časih obdržala, v dobrih sem ga še pomnožila in sem pošteno delala, da je uspevalo in raslo, zato naj pa tudi obdrži naše ime. Ostalo bo torej Hanina last tudi po poroki.«

Eckard se je priklonil. Slutil je, kako bo to sprejel njegov nečak, vendar je vljudo odvrnil:

»Vi odločate, gospa, in Ervin se bo vaši odločitvi kajpak uklonil. Upajmo, da se bo pokazala kot nepotrebna.«

»Upajmo,« je pritrdila gospa Dankmarjeva. »V pravem krščanskem zakonu prav za prav sploh ni razlike med tvojim in mojim.«

Tedaj sta vstopila Hana in Ervin, in gospa Dankmarjeva in dr. Eckard sta se nehala pogovarjati o njuni bodočnosti. Ervin ni mogel dolgo vzdržati, da ne bi povedal, kako in kaj sta se domenila s Hano. Objel je zaročenko okoli pasu in jo je peljal pred teto:

»To je moja ljuba nevesta. Pravkar sva se o vsem dogovorila in zdaj sva te prišla prositi blagoslova,

babica — menda te zdaj že smem tako imenovati.«

Gospa Dankmarjeva se je zelo začudila. Ni pričakovala, da bo Ervin kar koj prosil Hano za roko, ne da bi poprej vprašal njo za pristanek. Nekaj samosvojega je videla v tem. Takoj je pa sprevidela, da je to pač njegova pravica, ki mu je že dolgo šla.

»Dobro došla, otroka!« je rekla in vstala. »Že dolga leta sem želela in upala, da bi vaju videla skupaj. Vidva sta zadnja potomca Brankowovih in Dankmarjevih in jaz sem še zadnja ostala, da blagoslovim vajino zvezo. Pokleknila in sprejmita blagoslov stare matere svojih družin.«

Starka se je držala in govorila tako resno in slavnostno, da je Ervinova rahla, podsmehljiva črta okoli ustnic kar zamrla, kajti takšnih staromodnih svečanosti ni bil vajen. Poslušno je pokleknil s svojo zaročenko in babica je blagoslovila položila roke na glavi mladega para.

Poletje je minilo in gosposka berlinska naselja, ki so dolge mesece samevala, so spet oživila. Vsi boljši ljudje so se že vrnili s potovanja, iz kopališč in iz zdravilišč in so se pripravljali za čim silajnejšo zimsko sezono.

V velikem razkošnem berlinskem hotelu se je naselila neka gosposka Rusinja s svojo hčerko in neko angleško družabnico. S seboj je pripeljala še slugo in sobarico, navela je celo vrsto sob in s svojim nastopom je povsod vzbudila vtis težke milijonarke.

V veliki vogalni salon, čigar oprava bi morala ustrezati še tako razvajenemu okusu, je bila mračna, meglena septembrska svetloba. V hotelu so dobro vedeli, kako morajo bogatim tujcem urediti stanovanje, da ne bodo ničesar pogrešali. Na bogato poslikanih stenah so visele krasne slike in pohištvo je bilo prav umetniško okrašeno, tako da si najemnik udobnejšega in krasnejšega stanovanja ni mogel želeči.

Gospa Arnikova je sedela na nizkem divanu. Obležena je bila še v jutrnjo obleko, v dehtečo belo vezeno in s čipkami okrašeno haljo. To je bila čisto druga ženska kot vitka mlada gospa v preprosti poletni obleki v tisti mali podeželski predmestni hišici. Bolj polna je bila in bolj zrela, a ohranila si je bila prejšnjo ljubkost. Tudi na obrazu je imela še zmerom tisto svojevrstno pikantno očarljivost, ki je tako silno vplivala na ljudi, čeprav ni bilo moči reči, v čem prav za prav obstoji. In še zmerom je imela tiste temne zagonetne oči z naspol otožnim, naspol strastnim izrazom.

Olga Pavlovna je postala prava svetovnjaška dama. Deset let življenja ob strani moža, ki je s svojo ugledno službo in s svojim bogastvom igral v Petrogradu veliko vlogo in pet let vdovstva sta ji dali tisto neprisljnost nastopa, ki jo človek pridobi samo v gosposkem svetu. Bila je zares še lepa, čeprav se je lepota, vendar tega ni bilo prav nič opaziti.

Govorila je s svojo hčerko. Ta je bila živo materino nasprotje in tudi podobna ji ni bila prav nič.

Nežno dekle s plavimi lasmi, sinji mi otroškimi očmi in rožnatim obrazom je bila še otrok. Morebiti zaradi obleke. Imela je krila do kolen, lase je imela počesane nazaj in zadaj zavezane s široko pentljo. Mala gospodična je bila najbrže slabe volje, kajti držala se je malce kljubovalno, ko jo je mati po rusko oštevala.

»Upam torej, da boš v bodoče poslušnejša, Elizabeta! Miss Lindsayeve se neprestano pritožuje proti tebi. Svoje glava si, uporna in pogosto celo nevljudna proti njej. Mislija sem, da te bodo v internatu bolje vzgojili.«

»Miss Lindsayeve sploh ne počenja drugega, kakor opravlja me pri tebi, mama,« se je kujala Elizabeta. »Ne morem je videti, ko ima tako svetloplave lase in vodenosinje oči in tako dolgočasen angleški izraz. In kadar si natakne še očala na nos, je prav takšna kakor pegasta sova.«

Gospa Arnikova je nejevoljno zmajala z glavo.

»Kako nedostojni izrazi! Govori lepše o svoji vzgojiteljici!«

Elizabeta se pa ni dala ugnati in je nebržno govorila dalje.

»Zakaj jo prav za prav potrebujem? Saj sem bila vendar pet let v vzgojevališču. Ko se druga dekleta vrnejo domov, so že odrasla in jih vodijo v družbo, mene sta pa vtaknili tu v otroško sobo

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti
obleke, klobuke itd. Skrobi in
svetlolika srajce, ovrtnike, za-
pestnice itd. Pere, suši, munga
in lika domače perilo. Parno
čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

in ste mi dali še vzgojiteljico. Le zakaj?«

»Ker si vendar še otrok in te je treba vzgajati. Glej malo bolj nase, Elizabeta! Če je deklici šestnaest let.«

»Sedemnajst, mama!« ji je dekle ogorčeno skočilo v besedo. »Natančno pred tremi tedni sem izpolnila sedemnaisto leto. Ali si morebiti pozabila?«

Tedaj je vstopil sluga in prinesel posetnico. Olga Pavlovna jo je pogledala in se je nasmehnila. Obisk je najbrže ni presenetil. Pokimala je z glavo in sluga je odprl vrata.

Elizabeta, ki so jo drugače vselej poslali proč, kadar je mamu kdo obiskal, je radovedno gledala prišleca. Bil je mlad mož gosposke zunanosti. V roki je imel lep šopek vrtnic in gospa Arnikova ga je sprejela zelo ljubeznivo in neprisljčno.

»Ali ste se že vrnili s poročnega potovanja, gospod Brankov? Mislija sem, da se s svojo mlado ženo mudite še kje na jugu.«

»Že nekaj tednov sva doma,« je dejal Brankov, ji poljubil roko, ki mu jo je ponudila, in ji izročil vrtnice. »V Rodensteinu sem dobil vaše pismo, gospa, kjer mi sporočate presenetljivo novico, da ste v Berlinu. Najbrže boste ostali tu dalje časa?«

»Morebiti. Toliko ste mi pravili

o nemški prestolnici, da sem jo morala pobliže spoznati. — Dovolite, da vam predstavim svojo hčerko, pravkar je prišla iz vzgojevališča. Stopi bliže, Elizabeta, tudi ti moraš spoznati materine prijateljce. Gospod Ervin Brankov, znanec iz Nice.«

Elizabeta, ki je bila spočetka vznemirjena, da je smela ostati v salonu, se je namrdnila in se priklonila, kakor so jo bili navadili v vzgojevališču. Saj je vedela, da se mora gospod predstaviti dami, njo so pa predstavili kakor otroka, ki se zani nihče ne zmeni. Ervin se je priklonil, spregovoril nekaj vljudnih besed, potem se je pa takoj spet obrnil k njeni materi. Govorila sta o Nici, o smrti njegovega očeta, a že po desetih minutah je gospa Arnikova rekla:

»No, mala, zdaj pa pojdi! Miss Lindsayeve te bo zdaj poučevala klavir. Danes boš pridna in ubogljiva, kajne, dragica?«

Elizabeta se je spet priklonila in odšla, zunaj pred vrati je pa ježno zaihtela: »Mala! in pridna in ubogljiva!« Mama ravna zmerom tako z njo, čeprav je pred tremi tedni izpolnila sedemnaisto leto. Zdaj je prišel še sluga, da bi po naročilu miss Lindsayeve poklical mlado gospodično h klavirski uri.

Elizabeta se je zelo neljubeznivo namrdnila.

»Da, da, že grem! Slišiš, Ivan, ali ne moreš nekaj nasuti v strune — čisto na skrivaj, tako da ne bi nihče opazil? Klavir bi bil potem razglašen, in meni se ne bi bilo treba učiti.«

Ivan, ki je bil že dolga leta v Arnikovi hiši, in je poznal hčerko svoje gospodinje še kot otroka, je nejevoljno zmajal s svojo glavo.

»Ne, tega ne morem, gospodična Elizabeta.«

»Škoda, potem bom to sama naredila!« je odvrnila Elizabeta in odhitela v klavirsko sobo, kjer jo je »pegasta sova« že pričakovala.

V salonu je bil nekaj časa molk, potem je Olga Pavlovna smehljaje se spregovorila:

»Kakor vidite, se še nisem prav oblekla. To naj vam bo odlikovanje, da vas sprejemam v jutrnji obleki.«

Ervin je s pritajeno nepotrpežljivostjo čakal, da je mati malo poslala proč. Njegove oči so kakor zaverovane strmele v lepo Rusinjo v beli razpuščeni obleki.

»Niti slutite ne, gospa, kolikokrat sem poljubil vaše pismo,« je potlej vznemirjeno rekel. »Kakor bi dobil pomiloščenje. Mislim sem namreč, da sem padel v nemilost pri vas.«

»Zakaj vendar?« je mirno vprašala gospa Arnikova in se začudila. »Morebiti zato, ker ste se pokorili zadnji očetovi volji in ste se poročili? Saj ste vendar sam svoj gospod!«

»Vidite, to ravno nisem! In vi ne smete dvomiti o meni, ko ste slišali, da sem se poročil s svojo mlado sorodnico. Ne, ne, Olga Pavlovna! Zdaj vendar veste, da je šlo za moje ime, za moj Rodenstein, za ves moj obstanek. V pismu sem se vam o vsem tem obširno izpovedal.«

»Pisali ste mi, kakor da bi morali neko krivico zagovarjati na življenje in smrt. Saj vam vendar ničesar ne očitam! Razumem vaš položaj in žrtv tu sploh ni bila velika. Mlado in najbrže tudi lepo dekle, ki vam je že iz otroških let ljuba in draga, samo po sebi je razumljivo, da spadata takšna dva človeka skupaj.«

»Ne, ni tako!« ji je skočil v besedo mladi mož. »Kajti vmes je moj obisk v Nici in najino sreča-

nje. Dolžan sem vam bil položiti račun.«

Besede so zvenele strastno, a Olga Pavlovna se očitno ni marala spuščati v ta ton. V njenem odgovoru je bila rahla zavrnitev:

»Vaše brezmejno zaupanje me je seveda razveselilo; gledala bom, da se ga bom vredno pokazala. Vendar pa upam, da mi boste zdaj predstavili svojo gospo. Zelo me zanima, kakšna je, in vnaprej se veselim srečanja z njo.«

»Hana je ta trenutek še v Rodensteinu. Ko je pa treba še toliko urediti v najinem novemu domu! Šele prihodnji teden bo prišla.«

»Vi ste pa kar odpotovali in mlado ženo pustili samo prav zdaj v medenih tednih? Ali vam ne bo tega zamerila?«

Olga Pavlovna mu je šaljivo zagrozila s prstom, pri tem ji je pa okoli ustnic zaigral komaj videen nasmeh, in le-ta je pričal, da je vedela, da bo prišel čim prej k njej.

»Sama je tako želela,« je hladno odgovoril Brankov. »Obzirni morate biti do nje, gospa. Zelo skromno je vzgojena in v samotni je doraščala pri svoji babici, ki živi še čisto v starih časih. O svetu in življenju ne ve Hana prav nič več kot to, kar je videla na najinem poročnem potovanju.«

»No, tu ni še nič zamujenega. Gospe Brankowovi je osemnajst let, kakor ste mi pisali, zato se bo lahko in hitro vsemu privadila. Upam, da ni ljubosumna in da mi bo privoščila prijateljstvo in bližino svojega moža.«

»Mar mislite, da si bom dal v tem zapovedati?« je vzkljnil silovito. »Najino prijateljstvo vendar nima opravka z mojo ženo in mojim zakonom. Vi to prav dobro veste, Olga Pavlovna — saj ste mi že od vsega začetka nepristopni.«

Gospa Olga je nalašč preslišala očitek v zadnjih besedah.

»Prav imate, dragi prijatelj, midva si nimava prav ničesar očitati. Toda tisto, kar sem prej imela, brezpogojno zaupanje mladega pesnika, ki mi je razkril vse svoje upe in načrte, to bi bridko pogrešala. Ali bom še uživala vaše zaupanje?«

»Se vprašate,« se je razvnel Ervin. »Vi ste vendar edini, ki docela razumete moje misli in moje nasmeh, in ki verujete v mojo bodočnost. In meni je potrebna ta vera, ta vaša vera, kajti vse prebogostno zdvomim sam o sebi.«

»Ervin!« je vzkljnila očitajoče.

»Prav zares. V mojih družabnih krogih sicer hvalijo moje pesmi, a v širši javnost ne najdem poti, in vendar je od tega vse odvisno. Zdaj bi bil vendar moral doseči uspeh! Moje drame mi pa povsod s kakšnim nepomembnim poklonom pošljejo nazaj. Če se sam o sebi motim, če je moj talent zgolj domišljija — mislim, da bi me takšno spoznanje ubilo.«

Gospa Arnikova ga je tolažilno prišla za roko.

»Kaj vse ste si utepli v glavo. Nič več vas ne spoznam v tem malodušju in obupu. Takrat v Nici ste bili čisto drug človek. Takrat ste hoteli s svojo pesniško nadarjenostjo zavzeti ves svet in se vam še sanjalo ni o teh neumnostih, ki vam zdaj blodijo po glavi.«

»Odtlej sem dobil pa tudi trd nauk,« je mračno dejal Brankov. »Ako človek misli, da bo postal bogat in se na lepem znajde na robu propada, če mora žrtvovati svojo prostost in si sam ukleniti noge v težko verigo, je to bridko spoznanje. Res je, svojo mladost sem užival veselo in se nisem ničesar odrekel, a za vsem tem je bilo zmerom nekaj zvišenega, velikega, za tem je bila bodočnost z vsemi svojimi obljubami. Hotel sem postati pesnik, ki bo svoj narod navdušil s svojimi besedami in deli. Če je to samo varijava fata morgana, ki izgine kakor hitro iztegnem roko po njej, kaj mi potem še ostane? Boj za življenje, brez pravega cilja in brez sleherne vsebine, suhoparno vsakdanje življenje, ki mu manjka vsaka resna naloga in vsako višje stremenje. In tega ne morem in nočem prenašati!«

Besede so zvenele iskreno in Olga Pavlovna je to najbrže občutila. Zato ga je pogledala s svojimi lepimi vročimi očmi.

»Kako spet dere in podira vse meje! Zato boste obupali, ker vas svet še ni priznal? Ali vam moram res šele jaz vrniti izgubljeno zaupanje vase?«

Ervin je globoko zasopel.

»Storite to, Olga. Samo vi lahko to naredite! Ne veste, kako mi manjka vaša bližina in vaša ognje-vita spodbuda. Odkar sva se ločila, nisem prav nič ustvaril, nisem imel poguma in moči. Takšno razpoloženje mi je bilo prej neznano. A zdaj ste prišli vi in boste ostali tu — več mesecev — vso zimo — kajne?«

»Tega še ne vem. Ta trenutek ne vem še nič natančnejšega.«

Nazadnje se vendar vsakdo vrne k meni!

Toda ni čudno, kajti edino le Nivea vsebuje „Eucerit“, okrepčevalno sredstvo za kožo in razen tega je Nivea poceni in koristna.

Deseti brat

Ljubezenska povest v verzih
po Jurčičevem romanu

V sedanjí čas postavil in v stihle prell
Ivan Rob

ŠTIRI IN DVAJSETO POGAVJE

I.

Moralni duh tvoj sprev naj dviga,
pravičnost v njem naj se časti,
tako me moralist podžiga,
to cenzor, publika želi.
Čeprav v življenju je drugače,
bom vendar Kavesu krepko
izprašil nemoralne hlače,
pretipal grešno mu telo. —
Ker mož je stregel le trebuhu,
zato ni greha delal — v duhu.

II.

Za vse krivice in pregrehe,
ki jih je Kaves kdaj spočel,
bo dolgo živel, brez utehe,
ker zmaja starega je vzel.
Tu mislim slemenisko teto,
ki dota vsa ji je bila:
dva dneva v tednu: histerija,
pet dni pa: apetit za dva.
Dobil je Kaves hudo ženo:
pravičnosti je zadoščeno.

III.

Brž po poroki odrčala
sta z zrakoplovom čez morje,
v Benetkah sta prenočevala,
drug dan sta v Rimu šla v bifé.
Od tam je Kaves pisal sinu,
da se prav dobro mu godi
pri zlahtnem italijanskem vinu,
le z ženo da vse v redu ni,
da kmalu bi bila zbežljala,
ko obelisk sta obiskala.

IV.

Potem je pisal mu sledeče:
»Še nekaj me močno skrbi,
Zadeva mučna in kočljiva...
Ne vem, kako bi pisal ti.
Prelepi naši hvarski villi
nič več jaz nisem gospodar,
Martinku — rešil me je ječe —
sem žrtvoval jo v spravi dar.
A to naj te ne spravlja v tugo,
bom kje drugje ti kupil drugo.

V.

Frfravo mi mladost je tekla,
pri ženskah vsem sem bil junak,
zato ne boš se temu čudil,
da moj je sin — Martinek Spak.
In še nekdo mi je v sorodu:
veš, Lovre Kvas je moj nečak,
zato mu tu pa tam odrini
za odpravnino — tisočak.
Saj zlahto, od zavisti blede,
onemogočiš s polno skledo.

VI.

Na potovanju sem poročnem
in vrnil kmalu se ne bom,
zato ti skrbi za tovarno,
za travnike, za hlev in dom.
Ker si še mlad, zato verjamem,
da kozla prav lahko ustreliš...
Pa streljaj jih, saj to mladost je,
a glej, da se ne — poročiš!
Oženil se je Marjan — reva,
a to naj zadnji sprev opeva.

Radio Ljubljana

od 10 do 17. marca 1938.

ČETRTEK, 10. MARCA

12.00: Pisan drobiž ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Slovensčina za Slovence ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Trboveljski slavčki ■ 20.20: Venček otroških pesmic ■ 20.30: Trboveljski slavčki ■ 20.45: Ob 10letnici obstoja »Trboveljskega slavčaka« ■ 21.00: »Trboveljski slavčki« ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Lahka glasba ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 11. MARCA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Koncert Radijskega orkestra ■ 18.00: Zenska ura ■ 18.20: Kvartet Glazunov ■ 18.40: Francosčina ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Izseljeniške zanimivosti ■ 20.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 20.50: Večer na Dunaju ■ 21.00: Samospevi ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 12. MARCA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 17.00: Radijski orkester ■ 17.40: Strokovno šolstvo ■ 18.00: »Štirje fantje špilajo« ■ 18.40:

Dočakajte spomlad

v novih čevljih!

15.-
Za lepše dni so najprimernejši in najcenejši otroški platneni čevlji z gumijastimi podplati. Vel. 27-34 din 19.-, 35-42 din 25.-. Moški din 29.-. V beli, sivi in rjavi barvi.

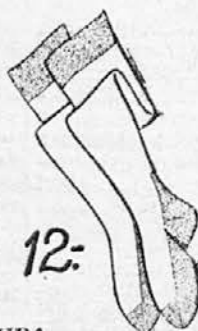
19.-
Otroški čevlji iz gumijskega zaponko, praktični za šolske otroke, ki morajo daleč hoditi v šolo. Vel. 27-30 din 25.-, 31 do 34 din 29.-. Zenski din 35.-.

45.-
Za nemirne otroke v šoli in pri igri so najprimernejši ti polčevlji, iz močnega usnja z neuničljivimi gumijastimi podplati. Od štev. 31-34 din 49.-, od štev. 35-38 din 59.-.

29.-
Ugodni platneni polčevlji na zaponko z gumijastim podplatom in nizko peto. Izdelani so v drap in sivi barvi.

MIRA

Fine moške nogavice v raznih vzorcih, narejene iz močnega bombaza in umetne svile.

69.-
Zelo ugodni in elegantni damski čevlji, izdelani v črnem ali modrem dehtinu z usnjenim podplatom. Izdelujemo jih s polvisoko in nizko peto, z raznimi okraski, stanejo pa samo din 69.-.

79.-
Novi spomladanski model; lahki ženski polčevlji, narejeni iz finega telečjega usnja v črni in rjavi barvi z usnjenim podplatom in polvisoko peto.

GORDAN

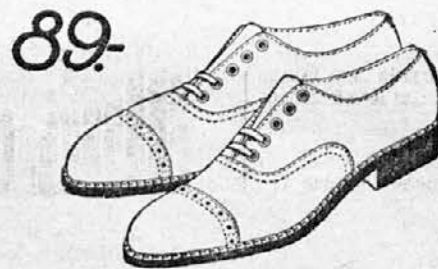
Tenke, a trpežne nogavice iz sukanca, ki polepšajo linijo nog. Na prstih in petah so se posebej podpleteno.

79.-
Udobne in lahke moške sandale z usnjenim podplatom in gumijasto peto. Deske od dinarjev 45.- do 59.-, zenske din 69.-.

89.-
Novi spomladanski model, narejen iz finega rjavega boksa z okusnim in finim okrasjem in usnjenim podplatom in lahko polvisoko peto.

89.-
Za naporno delo so nenadomestljivi ti moški polčevlji, izdelani iz močnega boksa, v črni in rjavi barvi, z elastičnim, neuničljivim podplatom.

Brata

Socialne pogodbe Jugoslavije z drugimi državami ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: III. večer muzi-komedijantov ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 13. MARCA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav ■ 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve ■ 8.45: Postni govor ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Radijski orkester ■ 10.30: Prenos koncerta srednješolskih zborov ■ 12.30: Rezervirano za prenos iz Planice ■ 13.00: Napovedi, poročila ■ 13.20: Prenos iz Planice ■ 16.00: Nastop gojenk uršulinske šole v Škofji Loki ■ 17.00: Kmet. ura ■ 17.30: Koncert lahke glasbe ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slovenska ura ■ 20.20: Radijski orkester ■ 21.00: Operni spevi ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 14. MARCA

12.00: Slovenski plesi ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Pisano polje ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Zdravstvena ura ■ 18.20: Slovenska rapsodija ■ 18.40: Kulturna kronika ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Orkestralni koncert ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona« ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 15. MARCA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Operni odlomki ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Uspavanke

in podoknice ■ 18.40: Narodnostno občestvo ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Večer ruske glasbe ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Citraški koncert ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 16. MARCA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Salonski kvartet ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Mladinska ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Gospodarska in socialna zgodovina goranjskih mest ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča; v I. odmoru: glasbeno predavanje, v II. odmoru: napovedi, poročila ■ Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

POROČILI BI SE: Profesor 50 let. — Vpokojenec-rentnik 57 let. — Lekarnar 37 let. — Podpolkovnik samec 56 let. — Mornariški, orožniški, zrakoplovni naredniki 27, 29, 25 let. — Četel 40 let. — Velika izbira državnih uradnikov. Ponudbe proti 10 dinar znankam diskretno. FIDES, Zagreb, Tkaličeva 4.

Pomladne novosti vseh oblačil, športne, kamgarn, obleke, perilo itd. najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

ZA POMLAD

DIVNE MODNE NOVOSTI

za Vas in Vašo družinico ima pripravljene in pričakuje Vaš poset

MANUFAKTURA NOVAK

Ljubljana — Kongresni trg 15

pri nunski cerkvi

Solidne cene

Kvalitetno blago

KOLESA

damski in moški, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od din 550.— dalje

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36

nasproti Gospodarske zveze

Za kolesa samo »Durlin-lak«!

FR. P. ZAJEC

IZPRASAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA - STARI TRG 9

Veliko izbira v: akovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, toplomerov, barometerov, barotermonetrov, hygrometrov itd. — Raznovrstne ure, zlatina in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Plačajte naročnino!